

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXIV

СІЧЕНЬ — 1974 — JANUARY

ч. 219

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

3 Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

Iw. Hryntko,
416 Maple Ave.
Philadelphia, Pa., 19116

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warren, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

Редакція Колегія.

Адреса ЦК ОДУМ-у:

O. D. U. M.

221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, U.S.A.

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата — 12 чисел

У С.Ш.А., у Канаді і в Україні ----- 6.00 доларів
Ціна одного примірника: 60 центів

В Австралії ----- 4.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 40 центів

В Англії і Німеччині ----- 4.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 40 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи ----- 3.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 30 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки ----- 2.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 25 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.
За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 25 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті, підписані прізвищем або ініціалами автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,
Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, M6S 4T2, Canada

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Українські колядки і щедрівки. В. Сварог — Отже про літературну критику. Г. Гордієнко — Шляхом Святослава. Н. Отрадін — Новорічний ерзац. І. Половські — Іньєкція і логіка. В. Чапленко — Недоречна вступна стаття. Т. Хохітва — Міст через Босфор. А. Шевченко — Українська мова і наша молодь у Західному світі. З одумівського життя і праці. Сторінка Ю. ОДУМ-у.

На обкладинці: Богоматір

Деталь ікони з Михайлівської церкви в Ізках.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

ОЙ ВИДИТЬ БОГ

*Ой видить Бог, видить Творець, що мир погибає,
Архангела Гавриїла в Назарет посилає.
Возвістив у Назареті — стала слава у вертепі.*

*Триє, триє, триє царі несуть Христу дари.
Ливан, злoto і кадило Йому принесоша,
А вошедши во храмину, на коліна впадоша.
Ірод вельми засмутився, що Христос Цар
народився.*

*Слуги свої розсилає, Христа вбити шукає.
Десять тисяч і чотири малих дітей вигубили
Плаче мати і ридає — Ірод діти убиває.
Кров невинну проливає, він Христа вбити шукає,
А ми цьому не смутімся Рождеству Його
вклонімся.*

ВАСИЛЕВА МАТИ

*Василева мати пішла щедрувати.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Пішла щедрувати — на ризи збирати.
Зібрала на ризи та все золотій.
Понесла ті ризи та до церковці.
Положила ризи та на престолі.
А у тій ризи Христос убирався.
Христос убирався, на службу вряжався
Що перша служба — на святе Різдво.
Що друга служба — святого Василя.
Що третя служба на Водохреща.*

(Щедрий вечір, добрий вечір! повторюється за кожним рядком).

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДКИ І ЩЕДРІВКИ

Різдвяний вечір. У хаті прибрано, усюди чистенько, стіл заслано білою скатертиною, а під нею розстелено паучче сіно. З появою першої зірки на вечірньому небі ціла родина, помолившись, сідає за стіл до святочної вечері. Містичний зворушливий настрій огортає всіх... Так невимовно тепло й радісно стає на душі, забуваються турботи й гіркота щоденного життя. А коли вже почнуть співати колядки, "і ніби відгомін забутих днів, лунає цей найкращий спів у світі...", людина переноситься думками в чарівний світ безтурботного дитинства, "до батька і до мами", коли все було якесь інше, особливе, краще...

Відомін Різдвяних свят, оповитий особливим чаром поезії, знайшов свій художній вислів у нашій літературі, в чудових різдвяних образках, що їх знаходимо в творах Б. Лепкого, М. Коцюбинського, С. Васильченка, М. Гоголя та багатьох інших. Кого ж з нас не зворушують спомини цих свят? Незабуті враження з дитячих років. Рік-у-рік оживають вони з Різдвом Христовим і освічують нашу душу чаром утраченого раю.

Часто вертаємося до цих спогадів, бо що менше від майбутнього сподіваємося, то більше цінимо минуле і дорожимо ним. Як гарно тоді було, як любо і надійно! Лише не вміли ми цінити цих неповторних хвилин.

Ось і зараз ми святкуємо. Але хто не погодиться з тим, що ці святкові дні не тільки для нас старших, але й для молоді вже не такі емоційно-зворушливі й радісні, якими були в дитинстві? Багато дечого забувається, занедбується, особливо по містах. Зникають наші чудові давні традиції, обряди, колядки і різдвяні звичаї. Тернисті

були шляхи історії нашого народу, його культури, письменства, а зокрема народньої творчості — колядок, релігійних обрядів і звичаїв. Боротьба з ними провадилася віддавна і провадиться й досі. Ще у XVI ст. чулися голоси проти них: "...колядки з міст і сіл виженіть" ... — читаємо в листах оборонця чистоти православної церковної обрядовості, аскета-ченця Івана Вишенського. У супліці з XVIII ст. селяни скаржаться, що священик заборонив їм співати колядки в церкві. Але, ані постійні утиски, ані найгостріші заборони не могли і не зможуть викоренити в нашому народі любові і прив'язаності до устояніх прадавніх форм його побуту й життя, особливо у релігійно-духовій сфері.

Багато, дуже багато має наш народ колядок і щедрівок. Видавано їх цілі збірники. За своїм змістом переважають колядки церковні, в яких звеличується народження Ісуса Христа, Пресвята Діва Марія, апостоли, святі. У них популярно, словами доступними зрозумінню простого народу висвітлюється тайна втілення і народження Бога-Сина. В іншій групі колядок перемішано церковно-релігійний елемент з історичним, хліборобсько-побутовим, любовним, весільним, звеличанням сил і явищ природи тощо. Ось кілька прикладів цих колядок:

*Ой ходить, ходить місяць по небі
Та й прикликує зіроньку д'собі:
Зіронько ясна, ходи ж ти з нами,
Ходи ти з нами Бога шукати.
Найдемо Бога — а в господаря.
Що ж він там діє? — Пшеничку сіє".*

Колядка на пошану господаря:

Ой, гордопишний пане господарю!
 Ой, маєш бо ти, та в чім гордіти:
 На твоїм дворі сам Господь ходить,
 Сам Господь ходить та все лагодить.
 Ой, маєш бо ти та три сади своїх:
 А в першім саду — виноградячко,
 А в другім саду — ярі бджілоньки.
 А в третьому саду — райські пташечки.
 Ой десь ся взяли вражі вітроньки,
 Порозчімхали виноградячко,
 Повивертали ярі бджілоньки,
 Порозганили райські пташечки.
 Стій, господарю, та не журися,
 Виноградячко позростається,
 Ярі бджілоньки попідносяться
 Райські пташечки позлітаються
 І за цим словом бувай же здоров
 Господь поможе — лихо минеться.

Або ще інша:

Пане господарю, вставай з постелі,
 Вставай з постелі, відчиняй двері,
 Бо йдуть до тебе три гостоньки:
 Перший гостонько — ясен місяць,
 Другий гостонько — ясне сонечко,
 Третій гостонько — дрібен дощик.
 Ясень місяцю, чим похвалишся?
 "Як я зійду рано з вечора
 Та й освічу гори й долини,
 То зрадується весь звір у полі,
 Весь звір у полі, а гість в дорозі."
 Ясне сонечко, чим ти похвалишся?
 "Як зійду я рано в неділю,
 То зрадується весь мир хрещений,
 Весь мир хрещений,
 Ще й дітки маленьки."
 Дрібен дощiku, чим ти похвалишся?
 "Як я зійду три рази в маю
 То буде рости жито, пшениця,
 Жито пшениця, всяка пашнича."

Колядка на звеличання родини господаря:

А в нашого пан-отця
 Золотій ворітця,
 Перед тими ворітъми
 Стоять столи застелені,
 А за тими столами
 Стоять янголи рядами.
 Що на небі місяць —
 То це наш господар,
 А на небі зірка —
 То це його жінка,
 Що на небі зірочки —
 Та тож його діточки.

Щедрівка побажань:

Щедрий вечір, пане господарю,
 Стережи, Боже, твого товару,
 Стережи, Боже, твого достатку,
 Щоби не мав ніколи припадку.
 Хорошую жінку маєш.
 Як чашечки у меду,
 Як барвінок у саду процвітає.

У деяких колядках збереглися сліди дружин-

ної та княжої доби із загадками про походи на Царгород, про здобування міст. Творять вони перевід до історичного епосу передтатарської доби та описують історичні події, записані в наших літописах. Постає питання: як то сталося, що в наших різдвяних обрядах і колядках переплітаються елементи церковні з нецерковними?

На підставі досліджень і висновків наших істориків й етнографів спробуємо вияснити походження наших колядок і обрядів. Мають вони свою довгу історію. Походження самого слова "колядда" пояснювали по-різному. Деякі дослідники виводять його від римського "calendaе januarine", інші від вавілонського "calati", та "kalandai" — назва нового року у Візантії.

Зустрічаємо це слово у всіх християнських народів Європи, як однозначне зі старослов'янським "колядо".

Великий вплив на формування наших стародавніх обрядів та зміст колядок і щедрівок мало давнє суто-слов'янське свято на честь бога Сонця, яке предки наші відправляли дуже урочисто, як свято перемоги світла над темрявою, теплого сонячного літа над мертвою, холодною зимою. Наблизалася весна, що несла з собою пробудження і розквіт природи під впливом життєдайного соняшного проміння. У хліборобському побуті наших предків цей зворот сонця на літній прут мав істотне життєве значення і тому вони раділи і складали величальні пісні на честь Сонця та інших світил, явищ і сил природи. Щоб забезпечити собі у наступному році добрий урожай і достаток, старалися вони прихилити ласку обожнюваних таємних сил природи. Дія, ритуал, ворожіння, пісня — ось найголовніші засоби і зброя для того. Сніг збіжжя на покуті, ритуал і характер самої вечері, ворожіння у щедрийвечір, посівання — все це звернено виключно на те, щоб мати добрий урожай цього року.

З прийняттям християнства давні звичаї та величальні пісні на пошану обожуваних сил і явищ природи (сонце, місяць, зірки, дощі, вітри тощо) почали наші предки, далекі ще від правдивого розуміння християнства, переносити і поєднувати з постатями нової релігії — Христом, Дівою Марією, апостолами, святыми. Ось чому в пізніших колядках і щедрівках апостоли разом із зіркою шукають Христа і знаходять Його в полі, де він пшеницю сіє, а Мати Божа їсти носить, святий Петро поганяє і т. ін. Також тому в багатьох колядках і щедрівках чуємо багато побажань хліборобського характеру. Так церковні мотиви переплелись у них з давніми побутовими.

Дуже далекою давниною повіває від наших колядок і обрядів і тому вони дуже цінні для нас. "У Різдвяних обрядах, колядках і щедрівках — каже М. Сосенко, — виявляється давній світогляд українського народу, його стара культура у великому розквіті й силі як ідейним змістом свят, так і художнім висловом святочних пісень. В них треба шукати релігійних і культурних основ ці-

лого давнього українського життя". Завдяки поезії колядок можна ввійти в найглибші куточки народнього світогляду, який свідчить про глибоку релігійність, моральність, ніжність і красу душі нашого народу. А яке багатство поетичних форм бачимо не раз у наших колядках! Ось хоч би й ця на пошану дівчині, на перший погляд така звичайнісінка:

Ой ясна, красна в лузі калина,
А ще красніша в батенька дочка,
В батенька дочка, пишна Оришечка.
(ім'я)

Гарно вбралася і наряджалася,
До церкви йшла, як зоря зійшла,
А з церкви вийшла — всіх осіяла.
Там були пани — шапочки зняли,
Шапочки зняли — її питали:
"Чи ти царівна, чи королівна?"
— "Я не царівна, не королівна,
Я батькова дочка — Оришечка".
Вітай же нам, красна дівонько,
Не сама з собою — з батьком з ненъкою,
З Ісусом Христом, із святим Різдвом!
За цим же словом будьте здорові!

Яке тут яскраве й сміливе порівняння дівчини з природою, і як по-мистецьки зображується дівоча краса та вплив її на людей! Це, як каже проф. М. Сумцов — чудовий по красі, досить гордовитий наш народній демократизм, для якого природним є, що гарна батькова дочка йде попереду між царівнами і королівнами в повазі та шанобі. Нарід, який хорошу та гарну сільську дівчину ставить так високо, держатиме високо голову, свідомий своєї гідності.

Українські колядки вийшли з душі народної і народилися вони "не в царськім палаці, а в убогій хаті селянській". Тому й пройняті вони доброзичливістю, пошаною до людей, сердечним, теплим почуттям. У них все змальовано яскраво та ласково. І сонечко, і місяць, і зорі, і дощик, і Бог Ісус Христос, Його Пречиста Мати, янголи, апостоли, святі прості люди, рослини, тварини — всі тут ласкаві, всі зичать добра. У них помітне бажання змалювати якийсь особливий, щасливий та радісний світ, утворити світлий, радісний настрій. В цьому їхня неоцінима чарівна краса і цінність.

І хочеться побажати, щоб наші колядки і щедрівки на віки вічні збереглися у серці нашого народу, передавалися з роду в рід через церковно-народні хори і колядників та завжди були на Різдвяні свята дорогими, почесними гісторіями в кожній українській родині.

Благослови нас, Дитятко Боже.
Дари свою любов'ю,
Хай жодна сила враже не зможе
Нас розлучити з Тобою!
Благослови нас, ми ж Твої діти.

Церковний календар 1971 р.

З ВЕЛИКИМ ПРАЗНИКОМ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

вітаємо
ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
ТА НАШИХ ЧЛЕНІВ
ВЕЛИЧНИМ

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

З Різдвом Христовим оживають наші традиції, відновлюються загадки про минуле, відсвіжується туга за рідним краєм, а нерідко і за рідними і приятелями, які у ньому свій вік коротають. У Різдвяний час глибше відчуваємо наше братерство і наш зв'язок з нашим народом і Україною. Тут на Канадській землі, далеку Україну заступає нам наша українська громада і її національні установи, які працюють для допомоги її визволення. Тому пильно зберігаймо їх, станьмо всі членами разом з нашим дітьми і внуками та спільно змагаймося за нашу силу. Вже 80 років, для добра України і української громади в Канаді і Америці, працює наша найстарша й найбільша установа поза межами України:

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

Він об'єднує майже 100 тисяч українських родин, та дбає про їхній добробут і забезпечення. Двері його широко відкриті для всіх українських земляків. Це соборна українська установа, якої дальший ріст і розвиток, запевнить розвиток української спільноти і її будучість. Не забуваймо, що тільки у великій громаді наша велика майбутність!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ КАНАДСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

В усіх справах УНС в Канаді, звертайтесь до Головного Радного і організатора п. Василя Дідюка, на адресу:

142-A Grenadier Road, Toronto 3, Ont.
Tel.: 767-4720

Вадим СВАРОГ

ОТЖЕ ПРО ЛІТЕРАТУРНУ КРИТИКУ

У статті "Хто ж має рацію?" (М. У., № 217) П. Кононенко робить цікаву своїм задумом спробу зіставити рецензії різних авторів на збірку Б. Олександрова "Колокруг".

Таке порівняння різних критичних думок часто робиться в історико-літературних працях, причому з різними цілями. Кононенкова стаття могла б бути інтересна й повчальна, якби він уважніше прочитав мою рецензію та не допустився кількох помилок.

Насамперед зіставляти, порівнювати з якоюсь користю можна тільки співмірні речі. Немає сенсу порівнювати, скажім, коня зі столом. Сама лише наявність у кожного з них чотирьох ніг не творить основи для якихось конструктивних висновків.

Якщо загальний тон і зміст рецензій Ворскло, Гарасевич і Юриняка (я їх не читав) вичерпно характеризується тими цитатами, що їх наводить П. Кононенко, то ясно, що їх відгуки належать до жанру так званих компліментарних рецензій, які не вдаються в глибоку, а головне — у все-бічну аналізу збірки.

Рецензія І. Качуровського на збірку Б. Олександрова була написана для радіостанції "Свобода", отже має своїм завданням коротко познайомити підсоветських слухачів з особою поета та його творчістю. Така стаття теж в основному інформативно-компліментарна й дуже стисла; вона шукає в збірці не просто того, що в ній є доброго, а в першу чергу того, що в ній є тематично свіжого, оригінального. В таких статтях прийнято писати лише про краще в збірці.

Ігор Качуровський знаходить оригінальність, наприклад, усонеті "Мудрець", бо "сонетів, розрахованих на гумористичний ефект, в українській літературі взагалі не рясно." Рецензент виразнює в збірці теми кохання, дружби, ностальгії, ескапізму — хоч вони в нашій літературі представлені досить рясно. Далі він відзначає мелодійність і легкосприйнятливість віршів, версифікаційну вправність поета.

Цикл шпитальних віршів не привернув до себе уваги І. Качуровського — може тому, що в ньому немає якоїсь ефектної оригінальності — поза її ширістю, а щирість взагалі є для поезії обов'язковою передумовою, "кондіцією сінє ква нон", і не може вважатися рисою особливої оригінальності, хоч, безперечно, є великою вартістю вірша.

На відміну від згаданих вище рецензій я поставив своїм завданням глибше заглянути в поетичний світ збірки, виявити її вартості і не проминути її можливих слабих, недовершених місць.

Вириваючи з моєї рецензії окремі пасажі, П. Кононенко — сівдомо чи несвідомо? — навіює читачам враження, ніби вона в основному негативна — в той час, як усі інші "рекензенти щедро спиплять компліменти". Ця провідна тенденція Кононенкової статті розминулося з істиною.

Я відзначив і високу культуру поетичної форми в збірці Б. О., і вишуканість словника, і мелодійність дикції, і часто щиру ліричність. У збірці є чимало талановитих, дуже добре зроблених віршів, і вони забезпечують Б. Олександрову місце в першому ряді наших поетів.

Проте любовна лірика в цій збірці залишила мене незадоволеним, і я бачу, що мені доведеться поставити крапки над деякими "і" — хоч я сподівався, що читачі обійтуться без моого розжування очевидних фактів.

Проаналізујмо вірш "Сині зорі — і небо без дна". Парубок приходить до дівчини й повідомляє її про те, що "поміж нами густішає тъма", тобто його кохання до неї погасло, і тепер йому залишаються на долю спізнілі гадки, смуток, спрага, самота. Словом, їм треба розлучитися. Повідомивши дівчину про це, ліричний "герой" наказує їй принести йому келих вина, бо чогось йому на душі каламутно.

Як може реагувати на це сповіщення дівчина з характером та самоповагою? Вона, звичайно, дасть йому таку відповідь: "Отже ти прийшов сказати мені, що ти до мене вже збайдужнів, що я тобі вже не потрібна і що я марно збавила з тобою стільки дорогочасу з короткого дівочого віку. І після цього ти маєш зухвалість казати мені, щоб я дала тобі вина!... За кого ж ти мене маєш? Якщо тобі охота випити, то йди собі в ресторан, а в мене для тебе не пивниця і я тобі не офіціантка".

Але геройня вірша такої відповіді не дає. Вона взагалі ніякої відповіді не дає. Чому? А тому що вона не жива людина з характером і самоповагою, а безголосий манекен, лялька, якою довільно маніпулює автор.

Звичайно, ліричний вірш — це, як правило, монолог, і монологіст може просто-напросто не дати дівчині слова. Прикметно те, що ліричному героєві, який звертається до дівчини з тим монологом, зовсім не спадає на думку, що вона може відповісти йому гнівом і обуренням. Він її на це "не запрограмував". Це переконує мене в тому, що весь ліричний епізод є витвором фантазії, що вірш не виріс на ґрунті реального переживання.

Не даючи дівчині взяти слово, наш герой, маєть, не чекав того, що за неї може відповісти читач. Як тільки вірш потрапляє в руки читачеві, монолог відразу перетворюється на діалог: читач реагує на вірш, або погоджується з героєм, або перечить йому. Зрештою, вірш пишеться поетом не для самого себе, а для читача, якого поет хоче переконати в правдивості й щирості свого героя. Це може йому вдатися не завжди, бо вникливий читач і за магією співучих фраз здатен розглядіти позу чи еготизм ліричного героя.

В інших віршах циклу з їх неясними ситуаціями ліричний герой так само самозахоплено коке-

тує своєю душевною витонченістю, умінням страждати та невідомо чим спричиненими трагічними переживаннями. Його "партнерка", якщо її можна так назвати, маячить у цих віршах пасивною і безликою манекеншою, потрібною тільки на те, щоб "вішати" на неї безпредметні й не завжди зв'язно висловлені жалі (на кого, на що?).

У цьому контексті варто нагадати, що не всяка "переживаюча" людина варта нашого співчуття. Ми ще мусимо уяснити собі якість цих переживань, їх моральну висоту, міру їхнього альтруїзму або міру невинності самого "переживаючого" ліричного героя.

Лише після цього можна буде говорити про "ніжно зворушливу, благородну лірику, душевну витонченість почуттів", що їх знаходить М. Гарасевич, зачарована словесною магією.

Кращі вірші збірки — поза циклом любовних віршів, якщо можна назвати циклом ті кілька віршів. Думаю, що вони написані поетом лише для "тематичної повноти збірки", що їхній ліричний герой просто видуманий автором і не відображає його особистих переживань. У своїй рецензії я зупинився на цих віршах лише для того, щоб показати, що іноді з'являється з-під поетового пера, коли поет змальовує інтимні ситуації, яких сам не пережив у своєму житті.

Але мене дивує те, що — судячи з Кононенкою статті — три рецензенти "зачепилися" за цю інтимну лірику й далі за неї не пішли, недобачивши те справді цінне, що є в збірці.

П. Кононенко пише, що знайшов лише один вірш, у якому говориться про "туман сліз". Але чи треба, щоб ці слізоз фігурували в кожному вірші? Якщо інші вірші написано в тій самій тональності афектованого надриву, в тому самому стилі, то ті самі слізоз бринять і в них.

Щодо епіфор у вірші "Чекання". Вони здаються мені недоречними саме в цьому вірші, який поетизує ностальгічну тугу старої людини на чужині. Такий вірш вимагає особливо теплого тону, простоти, безпосередності — щоб уможливити його поетичний ефект. Але трохи настирно повторювана в кожній строфі епіфора щоразу переключає увагу читача зі змісту, з теми твору на його фактуру, технологію. Це руйнує поетичний настрій. Форма вступає в колізію зі змістом.

Якщо І. Качуровський іншої думки, то це його привілей. Я думаю, що композиційна вишуканість на своєму місці тільки в тих віршах, які мають метою викликати насамперед естетичний ефект, а змістові дають роль приводу. У своїй рецензії я писав, що поетична ширість виникає не з пре-

тензійної реторики, а з глибоких емоцій, і найефективніші поезії збірки дають промовистий доказ цього. Це й відображене в заголовку моєї рецензії, який зовсім не заперечує того, що є в тексті — навпаки, стверджує його.

Кононенко знаходить якусь зasadничу невірність у моїй констатації, що Б. О. — поет ще шукаючий. "Так якби справжній поет будь-коли мусить припинити шукання!" — вигукує він. Які саме шукання має на думці П. Кононенко?

Усякі шукання корисні й вартісні тільки тоді, коли вони завершуються знаходженням. Зауважу в дужках, що в нас забагато письменників, які все своє життя чогось шукають і нічого не знаходять... Літератор, який тільки робить, що шукає, нічого не знаходить — назавжди початківець і дилетант. Це, проте, не виключає того, що він може бути й талановитим вічним початківцем...

Чого ж повинен шукати письменник і що він обов'язково мусить знайти? Насамперед він повинен знайти самого себе — вияснити характер свого хисту, його можливості й обмеження; виробити свій індивідуальний стиль, тобто знайти мовні засоби для вираження своєї життєвої філософії (яку він теж повинен розвинути); визначити на цій основі коло притаманних для нього тем і проблем, про які в нього є що сказати.

Такі шукання мають бути в основному завершені для того, щоб письменник увійшов у період творчої зрілості та не залишився вічним початківцем. Цей процес нерозривно пов'язаний з освоєнням інтелектуальної спадщини всього людства, з облагородженням душевної структури літератора.

Звичайно, і зрілий письменник продовжує розширювати свою тематику в міру того як набуває більшого життєвого досвіду, але робить це в сфері своєї власної філософії. Він шукає свіжих стилістичних засобів (але в межах свого індивідуального стилю). Він може вдосконалювати і своє бачення життя, і навіть іноді змінювати свої критерії. Але називати ці процеси росту шуканням неправомірно й дезорієнтовно. А втім це справа семантики...

Про незавершенні шукання Б. Олександрова я згадав тому, що в його збірці поряд з чистою і щирою поезією є й афектовані, надумані вірші. Є й сліди ще не збитого подекуди учництва. Нарешті, я не зміг вияснити для себе, в чому ж полягає особлива, наскрізна індивідуальна тема Б. Олександрова. Покищо його творчий потенціал більший за його продукцію.

З одним твердженням П. Кононенка я, проте, згоден беззастережно. Прочитавши всі рецензії, читач повинен сам прочитати рецензовану збірку. Рецензії й літературно-критичні статті пишуться не для того, щоб звільнити читачів від потреби читати самі твори, а навпаки — для того, щоб заохотити їх до читання й дати їм орієнтири, користуючись якими вони можуть скласти свою власну думку, хоч би вона й була не однакова з думками рецензентів.

А що рецензенти самі часто розходяться в своїх оцінках, то це неминуче в світі, де всі люди

СПІВЧУТТЯ

У середу 9-го січня 1974 р. на 67-му році життя відійшов у вічність Андрій Нікітіч.

Родині покійного висловлюємо своє шире співчуття.

Хай чужа земля буде йому легкою!

ЦК ОДУМ-у, ГРК, ГУ ТОП США й Канади
та редакція "Молодої України"

Василь СИМОНЕНКО

неоднакові. Критики різняться своїми уподобаннями, своєю філософією, своїми вимогами до літератури, життєвим досвідом і інтелектуальним багажем. Вони підходять до твору з різних "вихідних позицій" — і в цьому, власне, полягають "проблеми літературної критики".

Інотрібність і вартість літературно-критичної статті чи рецензії не в тому, що вона дає категоричні й обов'язкові для всіх оцінки, які буцімто не підлягають "оскарженню", а в тому, в якій мірі ця стаття успроможнює читача на самостійне мислення, на піднесення своєї читацької культури.

На поставлене П. Кононенком в заголовку його його статті запитання: "Хто ж (з рецензентів) має рацію?" можна дати лише "обумовлену" відповідь:

Для кожного читача має рацію той рецензент, який імпонує йому, читачеві, рівнем своєї літературної культури, своїм смаком, влучністю спостережень та логікою своїх висновків. Але є й такі читачі, що прислухаються тільки до тих рецензентів, які рівнем своєї ерудиції не перевищують рівня цих читачів.

Рація всієї літературної критики, як одного з видів інтелектуальної діяльності людей, полягає в бажанні критиків виявляти в літературних творах те, що може допомогти читачам піднятися на вищий щабель духовної культури.

Одним критикам у якійсь мірі вдається робити це. Інші критики стараються нав'язати читачам свої особисті думки, що не мають ніякого відношення до рецензованого твору. Є й такі критики, що зачудовано блукають у тому творі, що його хочуть рецензувати, й часто, не бачачи лісу за деревами, втрачають перспективу й почуття напрямку.

Але в цій сутичці критичних думок і недодумок освічений і вдумливий читач при певному зусиллі може розгледіти контури виникаючої істини.

B. СВАРОГ

Камікадзе падає сам

так називається книжка — збірка оповідань і фейлетонів з тематикою вітчизняного й еміграційного нашого життя.

Автор книги — **Анатоль Юрінськ** — знаний читачам із своїх літературно-критичних статей, виступає цього разу з повістярським пером, виявляючи і тут тонку спостережливість і глибоке знання людської психології.

"Камікадзе..." має 184 стор. гарного друку і коштує 4 дол. плюс 20 ц. перес. Чеки і моніордери адресувати:

A. Yuryniak

2229 Montana, Los Angeles, Cal. 90026, USA

або

Executive Board of ODUM
Seniors Ass'n of Canada
404 Bathurst St., Toronto 2-B, Ontario

ЧУЮ

Чую, земле, твоє дихання,
Розумію твій тихий сум,
Як на тебе холодні світання
Ронять пригорщами росу.

Знаю — зливи, та буйні грози,
І роса в шумовинні віт —
То сирітські, вдовині слізы,
То замучених предків піт.

Назбирала ти їх без ліку
На роздоллі полів, дібров,
Щоб живили тебе довіку,
Людські слізы і людська любов.

ЛІСТ

Знов листа мені прислали мати,
Невеличкий лист — на кілька слів.
Пише рідна, що навколо хати
Наш садок вишневий забілів.

Наче вчора бігав я до школи
І садив ті вишеньки малі,
А тепер гудуть над ними бджоли
І поважні пустуни-джмелі.

Слів таких і треба небагато,
Та вони, як весняні пісні,
Принесли в гуртожиток в кімнату
Теплі-теплі спогади мені.

**

Земле рідна! Мозок мій світліс,
І душа ніжнішою стає,
Як твої сподіванки і мрії
У життя вриваються моє.

Я живу тобою і для тебе,
Вийшов з тебе, в тебе перейду,
Під твоїм високочолим небом
Гаргував я душу молоду.

Хто тебе любов'ю обікраде,
Хто твої турботи обмине,
Хай того земне тяжіння зрадить
І з прокляттям безвість проковтне!

Гаврило ГОРДІЄНКО

ШЛЯХОМ СВЯТОСЛАВА

I підеш ти в мандрівку століть
З моого духа печатю.

Іван Франко

В Румунії, на березі Чорного моря, на південній від міста й порту Констанци, розбудовано цілий ряд курортних місцевостей з такими класичними назвами, як Нептун, Юпітер, Венус, Сатурн і т. ін.

Це теперішній салют румунів у давнину своїх класичних предків — римлян, від яких виводять свій рід теперішні румуни, не зрікаючись і близьких предків даків.

Вкладений капітал разом з людською працею з найбільшим використанням дарів божих, — ідеального побережжя, лагідних хвиль та благоприятного клімату — створили те, що тепер називають румунською Рів'єрою, себто один із кутів небесного раю на землі.

На південній від Констанци, у віддалі 16 км. знаходиться озеро-ліман під назвою Текір Гіол з курортним містечком тієї самої назви. Ліман рідний брат наших одеських ліманів і його воду, та особливо грязь, вже віддавна застосовують у лікуванні різних хвороб, особливо туберкульози костей.

У містечку Текір Гіол численні вілли, пансіони, санаторії. Поза межами містечка більше до берегу моря знаходяться ще й тепер вілли, палаці колишньої румунської верхівки. Майже всі будови в оригінальному румунському архітектурному стилі, близькому до сусіднього болгарського, не чужому й давньому візантійському стилеві, але все таки в ньому щось своє румунське, оригінальне.

Винятковою красою та пишнотою відрізнялась від інших вілла-палац румунської королеви Єлизавети (1843-1916), відомої в світі як письменниця, яка писала під псевдонімом Кармен Сильва. Була вона авторкою 20 книг і численних дрібних творів. Писала переважно по-німецькому. Вона була дружиною румунського короля Карла I (1839-1914).

Тепер (1973 р.) тут все блищить красою, чистотою й привітністю, а тоді (1921 р.) Румунія ще не загоїла рані після світової війни. В деяких віллах ще зіяли великі діри від бомбардування їх з німецьких кружляків "Гебен" і "Бресляв", які безкарно ганяли по Чорному морю, на превелику ганьбу російській імператорській чорноморській флоті, та по-пиратському обстрілювали порожні на той час вілли румунської верхівки, які аж ніяк не були воєнними об'єктами.

Хіба може з пімсти, бо ж королева Єлизавета була принцесою з німецького роду Від, а Румунія у війні була по стороні Росії та її союзників!

З грудня місяця 1920 року й до травня місяця 1921 року у віллах та пансіонах Текір Гіолі серед інших утікачів з України перебувала колишня бойова (так вона насправді називалася!) сотня українського повстанського куреня "Чорна Хмаря".

Наше перебування ("наше" тому, що й автор цих рядків там перебував) в Текір Гіолі було наслідком міжнародної співпраці на гуманітарному полі. Румунія, хоч сама ще не очуяла після війни, прийняла бездомних утікачів, може на тимчасовий побут, а може й настало, того ніхто не міг передбачити наперед.

Тому що ми були інтерновані, то для "годиться" нас треба було тримати за колючими дротами. Відомо ж, що дроти в повітрі не будуть висіти, їх треба прикріпити до стовпців або кілків. Привезено кілки з недалеких дунайських хащів. Румунські вояки і самі ж таки інтерновані позабивали кілки, понатягували дроти й "курорт" задротований!

На огрівання мешкань привозили такі самі кілки. Коли постачання палива затримувалося через різні причини, то комендант курорту-табору наказував змотувати дроти, а кілки використовувати на паливо. А коли привозили паливо, тоді знову забивали кілки й намотували на них дроти. Така розвага тривала увесі час перебування інтернованих в таборів. Це нікому не шкодило й тільки давало привід таборовим жартунам ще раз розважати співтаборян.

Недалекий берег Чорного моря, того самого, що й біля українських берегів, лагідні хвилі його, сталий вітер з України та, мабуть найголовніше, молодий вік козаків, зменшували почуття туги за рідним краєм. Все сприймалося, як щось короткотривале, тимчасове, ще день, ще місяць і ми знову на рідних землях, знову боремося проти свого відвічного ворога Москви.

Часу було досить, робити не було чого, тому стало співали. А пісень же тих не перерахувати! Часом бувала доповідь з історії України, на яку сходилися майже всі. Але в доповідача, крім відваги, великого знання й не було! Мало що не єдиним джерелом історіографії України бував безсмертний "Тарас Бульба"! Тепер смішно, а тоді й то був не абиякий історичний факультет!

Надходила весна, ми все ще перебували на "курорті", хоч дроти вже звинули, останні кілки попалили. Треба було звільнити місця в пансіонах тим, кому вони по праву належалися: курортним гостям та хворим. Востаннє оглядається на свою віллу "Лучія" й назавжди запам'ятовує, що двері з кожної кімнати виходять безпосередньо надвір! Це те, що пізніше запровадили всі американські й не американські мотелі!

Розвозячи нас кудись на працю. В таборі-

курорті ми заховувалися членою, ніяких захворувань не виявилось поміж нас. Отже, ми були здатними включитися в господарське життя Румунії і її добрих, людяних громадян.

Майже ніяке своє добро спакували на дві фіри, а самі, як невеликі пани, до того молоді й здорові хлопці, пішли пішки на північ до міста Констанци, звідки вже потягом мали вийхати до Букрешту на працю у складах воєнного інтенданства.

Тепер — це модерна асфальтована автострада, а тоді була глухою, хоч і брукованою, дорогою, по якій і руху не було. Хіба що проїде із стареньким плужком румунський хлібороб на поле, бож це було 11-го квітня 1921 року. В тих краях вже справжня весна.

Ідеш, навколо розглядаєшся. Недалеко шляху море виблискує синіми, синіми хвилями, аж дивно, чому його не Синім назвали, а Чорним?! Ідеш і раптом тобі в голові прояснюється, що це ж не звичайна собі дорога, а шлях та ще й історичний!

Колись у школі малоощо не дрімав, коли учителі "викладали" тобі історію, запхавши носа в книжку й під ніс собі прочитували дальших двадцять десятки рядків, які треба буде завчити майже напам'ять, щоб на другий раз одержати трійку, а може й чвірку, але не більше, бо на оте "найбільше", себто на "5" знає лише учитель, а учень ніколи!

І чомусь серед тієї дрімоти особливу увагу привертав виклад про великого князя Святослава, який отим своїм "Іду на ви" захоплював, кликав бути таким, як і він. Ворога-супротивника заздалегідь повідомити, щоб приготувався, щоб ставати до бою було з ким, з рівним собі, а не з підступно заскоченим, переляканим ворогом!

Глянеш довкола себе, глянеш вздовж дороги на північ в напрямку Констанци, обернешся назад на південь, де далеко за горами пишалася колись горда Візантія. І усвідомлюєш, що це ж ти ідеш шляхом Святослава! Ти й твої друзі, які, взявши у свої молоді руки зброю, пробували йти слідами великого князя Святослава.

Тепер ми йдемо його славним шляхом, не здобувши всього того, що мали здобути, але зробивши все, що було в наших молодих силах. Ми чесно й непохитно йшли вірні його одвертому "Іду на ви!" Так воно й було, бо про нього ми навчилися у школі, а про пізнішу Україну нашим, мабуть єдиним джерелом, був "Тарас Бульба" та Кащенко!

Хвилі Чорного моря хлюпали нам назустріч. По півдні прибули ми до Констанци.

Не так скоро події відбуваються, як повість повідається. Колись наступні наші покоління, виховані на Скляренковому "Святославі", зрозуміють його велич, як великогротірного геополітика, першого в Україні та одного із перших в світовій історії! Нам, вихованцям "Тараса Бульби" такого зрозуміння ще бракувало. Щойно тоді "Шлях Святослава" стане символічним дороговказом.

Повертаючи зі "Шляху Святослава" до залізничного двірця в Констанці, не можна не звернути увагу на пам'ятник Овідію, який

...Смутний, самотний,
стоїть серед майдану, мов живий
вигнанець римський...

(Михайло Драй-Хмара)

що 19 соток літ тому перебував у Томі, як тоді називалася Констанца. Тужив за свою соняшною Італією і вилив свою тугу в "Сумних елегіях". Для нього Констанца була тодішнім римським Сибіром, а для нас — це брама у світ, у нове життя, у життя вільне, бо дроти є таки завжди дротами!

Ідучи "Шляхом Святослава", ми не мовчали, але хоч час від часу співали, бо пісень знали силу. Десь на півдорозі хлопці завели:

Ой, із-за гори та буйний вітер віє,
Ой, там удівонька
Та пшениченку сіє.

В Україні ніколи не бракувало вдів, а як і сіяли вони, то неодмінно пшениченку. Так вже було заведено споконвіку. Але зараз недалеко дороги стояла на віддалі може от так "гонів" (тих коротких, у 60 сажнів) якась жінка. Вбрана вона була так, як і в нас жінки вбираються, нічого особливого на ній не було, от така собі селянка українська чи румунська. Стояла вона, підперши підборіддя правою рукою, а лівою підтримувала її.

Сотні молодих хлопців, та ще із співом, там щодня не ходили, це зрозуміло, тому побачивши їй почувши хлопців, жінка побігла до шляху. Коли наблизилася, ми побачили рясні слізози, що текли по її обличчю. Ледве запитала хто ми, звідки, говорила по українському!

Українська пісня промовила до її українського серця. Довго ми не могли затримуватися у взаємних розпитуваннях. Під кінець 19-го століття її родина переселилася в Добруджу, Є їх там, українців небагато, але ще говорять по-українському, господарюють вздовж шляху Святослава, пильнують його, як протоптану стежку в історії!

Мимохіт напливала думка, чи й вої Святослава Завойовника співали, коли машерували цим шляхом тисячу літ тому?! А коли й не співали, то знову ж муляє думка, а коли ж тоді українці почали співати?! Коли українська пісня так опанувала українців, що стала нам мов би гаслом, яким пізнаємо один одного на всіх просторах світу, колись, тепер і на віки вічні?!

ПРИВІТАННЯ

Сердечно вітаю з Різдвом і Новим Роком приятеля і щирого українця в Сан Дієго — літератора і громадського діяча **Олександра Скопа з родиною**. Щасти йому, Боже, за щедрість і щирість!

Анатоль Юріняк

Н. ОТРАДІН

НОВОРІЧНИЙ ЕРЗАЦ

Колись, давніше, коли любили зітхати — може і не завжди обґрунтовано — за "добрим старим часом", узвичаєно було під Різдво та Великдень друкувати в часописах різдвяні, новорічні та велико-дні оповідання й нариси. Їх писали й мало-знатні письменники, й такі, що вже добре були відомі читацькій громаді, навіть письменники "великі", першого ряду.

І нині часописи намагаються підтримати цю традицію, але назагал без успіху: мабуть, "не сприяє доба". Отож замість колишніх святкових писань маємо в лішому випадку подобу їх, "ерзац". Ось і я ризикнув піднести читачам *новорічний ерзац*, вичитаний в одному чужоземному журналі.

**

Загальновідома любов німців до гуртків "ферайнів". Збереться декілька німців — ось уже й "ферайн", що наочно стверджує істину: *людина тварина суспільна*. А німець, можливо, й поготів. "Цільове призначення" — як любили висловлюватися в нашій "прогресивно-передовій вітчизні", великої ролі тут не грає. Німці можуть творити "ферайні" з будь-якого приводу, аби лише наявний був "людський матеріял".

В одному містечку німецької частини Швайцарії створився, напр., "Картярський ферайн": гурт містечкових обивателів збирався вільними вечорами в затишній "гастштетте", чи пак таверні, і попивав, не кваплячись, пивце та ляскав картами. Грали "по маленькій", бо справжні газардові гри в Швайцарії заборонені. А проте за цілій вечір людям середнього достатку можна було й відчутно виграти, й дошкульно програти.

Так тривало довгенько — і всі були задоволені. Та недавно трапилось несподіване, аж ніяк не передбачене: посварились два близькі приятели, давні учасники картярського ферайну, один із них навіть його голова. І гурток розпався, перестав існувати. Щоправда, причина була поважна: голова — назвімо його Куртом — закинув своєму приятелеві (назвімо його Карлом) не більше не менше як шахрайство, нечесну гру в карти! Ось тут і закрутилась коломийка: негайно створилися дві ворожі групи, що завзято обкладали себе взаємно різноспітетною лайкою, навіть заносилося деколи на розправу кулаками. Словом, ферайн "врізав дуба".

На цім не скінчилося: ображений Карл притягнув Курта до суду, яко наклепника. У процесі судового розгляду з'ясувалось, що Курт справді не має фактичних доказів Карлової вини, а лише саму підозру. Тож мусів відкликати свій закид Карлові у шахрайстві. Але тепер "заграв на всю губу" Карл, вимагаючи для себе відшкодування

за образу його чести, отже укарання Курта штрафом.

Суддя погодився на те, щоб перепитати всіх членів колишнього "ферайну": чи справді Карл завжди грав чесно? Вони солідарно сказали: так: Тоді суддя зарядив спитати ще господаря таверни. Цей сказав значно більше, ніж усі інші. Він сказав, що вже років два тому пішла чутка про не зовсім чесну гру за картярським столом, і що він, господар, сказав про це Куртові, як голові ферайну. Курта це дуже збентежило, і він негайно, наступного дня, вжив рішучих заходів.

Зібравши всіх членів ферайну, Курт заявив, що хтось із них, очевидчаки, помилково грав за столом не так, як належить. Він, Курт, має надію, що цього більше не буде. Тому не називає винуватця, хоч і знає його. І взагалі інцидент цей піде в безвість, якщо винуватець таємно пожертвuje в касу ферайну 50 франків.

Пропозицію голови всі гуртківці схвалили одностайно. Практична ж реалізація її виглядала так: в порожній сусідній кімнаті поставили закриту скриньку, ключ від якої був у голови. Всі гуртківці, числом 33, поодинці переходили цю кімнату. Останнім, з ключем у руці, ввійшов до кімнати зі скринькою сам голова і по якомусь часі вийшов, тримаючи в руці паперових 50 франків. Помахавши ними в повітря, Курт сказав, що цим самим він вважає неприємну історію вичерпаною.

Суддя сміючись на це сказав: "Отже один гуртківець таки зфальшивив. Але чому ним має бути обов'язково Карл?

Тут знову встав господар таверни і сказав, що оскільки він присягнув говорити всю правду, то мусить дещо додати. Річ у тім, що він, господар, спостерігав крізь дірку в стіні (зроблену ще раніше, щоб могти знати про все, що діється в таверні) за тим, як усі члени картярського гуртка переходили повз скриньку і кожен з них опустив у її проріз 50 франків! Наочанку ввійшов голова (Курт), відкрив ключем скриньку і вийняв звідти папірці. Перелічивши їх усі, він поклав їх собі в кишеню, зоставивши лише один папірець. Потім вийшов до картярів і показав їм 50-франковий папірець, мовивши урочисто: "Грішник покаявся, отже все в порядку!"

Дві-три секунди в залі панувала тиша. Потім розлігся такий регіт, від якого задрижали стіни. Сміявшся суддя, сміялися судові працівники і публіка в залі. Тільки члени ферайну сиділи мовччи, ніяко опустивши очі додолу.

Адвокат Карла зараз же забрав його скаргу, з чого картярі зраділи, мов діти. Адже хто зна — що може виринути назверх, якщо "розкопувати" далі! Радів і суддя, бож кінець-кінцем се-

Ілля ПОПОВСКІ

ІНЬЄКЦІЯ І ЛОГІКА

Зручно вмостившись на канапі після обіду, я спокійно роздумував над деякими проблемами сьогоднішнього часу. Дружина, користаючи з нагоди, що я дома, пішла до сусідки на чашку чаю, чи може просто перекинутись кількома словами, а наш п'ятилітній синок бавився книжкою з малюнками, перегортав її сторінки й мурмотів щось до малюнків.

Раптом він звернувся до мене.

— Тату, а чому ти ні разу не подарував мені живого слона?

— Тож у нас, сину, тут немає живих слонів. Вони живуть далеко — далеко. Аж у Африці.

— Тоді, тату, давай поїдемо до Африки!

— Воно то можна, але у нас немає так багато грошей, а поїхати туди дуже дорого коштує.

Але хлопчик уже захопився ідеєю.

— Гроші можна мати! Взяти в дідуся, або в тьоті Шури...

Пригадав малюк, як ми з ним були в кредитівці, де працює касиркою тьотя Шура.

— Але, сину, — вже почав нервуватися я, — чому ти вшнипився в ту Африку?

— Хочу до А-а-африки! — вже завів не на жарт син, вдаючись до випробуваної методи — сліз.

— Добре, сину. Але де ж ми будемо тримати того слона, у нас же немає місця.

— Доки тепло — буде на бекярді, а як холодно — в гаражі.

— А чим же ти будеш його годувати?

— Супом, яблуками, капустою...

Я почав серйозно турбуватися безконечністю нашої розмови.

— Досить! — уже сердито сказав я. Але це мало вплинуло.

— Я хо-очу-у! Хочу до Африки, хочу слона-а... — заливався слезами хлопець.

І тут раптом мені блиснула ідея.

— Добре, — кажу, — ідемо. — Я відклав га-

ріозного злочину не було і "злочинці" сами себе достатньо покарали.

Признаюсь: я також був задоволений, прочитавши про цей дрібний життєвий епізод — та-кий людськи звичайний і так по-людяному завершений. Бож це таки свята правда: кожен потрохи "хитрує для своєї кишені", та при тім пильнує, щоб не вийти за рамки людськості і людянності. Але уявіть собі, чим би могла кінчитися така історія в нашій милій батьківщині, потрапили на суд якісь дубово-правовірні кретинці, вроді судді, що займалася справою поета Бродського. Страшно й подумати! А скільки тепер таких "суддів" у нашій "вітчизні всіх трудящих"?

Переклав з російського, скоротивши, А. Ю.

зету і встав з канапи. — Ідемо до Африки по слона.

Синового плачу мов не було. Він радісно глянув на мене заплаканими очима.

— Зараз і поїдемо?

— Безумовно, зараз. Але спершу поїдемо до лікаря, нехай він зробить мені й тобі уколи проти хвороб, яких в Африці дуже багато.

Син аж рота роззвавив, а потім боязко запитав.

— А хіба то треба?

— А якже. Без уколів до Африки не пускають. Один від віспи, другий від холери, третій від чуми...

Почувши це, син розгубився.

— Тату...

— Ну то як? Ідемо чи ні? — Натискав я.

— Тату, а й справді, на що нам слон? Та він, мабуть, і єсть дуже багато...

Я скоса поглянув на сина, взяв газету й знівую простягнувся на канапі. Синок, лагідно всміхаючись, підійшов до мене, обняв за шию й цілком розсудливо шепнув мені до вуха.

— А й справді, тату, тобі ж гараж потрібний для твого авта.

Ні, таки що не говоріть, а укол далеко сильніша зброя ніж логіка.

(Вільний переклад з сербської мови).

Т. ХОХІТВА

НОВА УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА КОМЕДІЯ

Відомий український композитор Василь Шутъ (див. про нього в "Малій українській музичній енциклопедії" О. Залеського, Мюнхен, 1971 р.) музично оформив історичну комедію Василя Чапленка "Одруження пиворіза", що була надрукована в журналі "Нові дні", ч. 249-250 за 1971 р. В. Чапленко створив цю "меншу комедію" на підставі своєї великої історичної комедії "Купідонові стріли", взявши з неї тільки сюжетну лінію пиворіза Кирила Бандуристого та дочки багатого козака Гуленка, Палажки, які одружуються всупереч волі Гуленка та його жінки. Композитор Василь Шутъ використав для своєї музики всі віршовані тексти в Чапленковій п'есі, додавши дещо й від себе (у сцені весілля). У своїй музиці він дав всі можливі в жанрі оперети форми: арії (сольові співи), дуети, тріо, хорові співи, як також хореографічні (танцювальні) виступи.

Можна сподіватися, що нова, легка для виконання річ увійде до репертуару наших еміграційних театрів, оновить і відсвіжить його.

В. ЧАПЛЕНКО

НЕДОРЕЧНА Й ШКІДЛИВА ВСТУПНА СТАТТЯ

Коли Антін Білоус радився зі мною, чи перевидавати "Історію України-Русі" М. Грушевського, то дуже вагався, зважаючи на ризикованість цієї справи. Навіть сказав мені на прощання: "Дивіться — не скажіть моїй жінці!" Та, кінець кінців, він таки наважився. А допомогло йому в цьому створення видавничого товариства "Книгоспілка", що складалося з п'ятьох осіб. Але за життя А. Білоуса вийшов тільки один том — другий, а після його смерти у "Книгоспілці" залишилося тільки два її члени — І. Крилов та О. Балинський, які й довели до кінця це імпозантне видання. На жаль, ці видавці уже, мабуть, ні з ким не радилися або радилися з тими, з ким не слід було, коли задумали додати вступну статтю до цієї праці М. Грушевського. Логічно міркуючи, таку статтю (якщо вона взагалі була потрібна) мав би написати співзвучний Грушевському учений, вона мала б бути з'ясуванням його історичних поглядів, його методології. А ще логічніше було б, якби автор такої статті обмежився був тільки розглядом цієї однієї праці Грушевського, з'ясував її характер, побудову, місце в українській історіографії та її значення для пізнання минулого нашого народу. Це мала б бути певного роду рекомендація цього видання, що в ній, здавалося б, могли бути зацікавлені видавці. Та ба! Всупереч такій логіці видавці замовили вступну статтю партійному ворогові М. Грушевського — гетьманцеві Борисові Крупницькому. І він заповзяўся охопити в невеликій статті всю наукову, громадську й політичну діяльність цього велетня та з своєї паганкої позиції все не опінити. Марна спроба! У нього вийшов текст, повній суперечностей, повторень, нелогічностей та хибних висновків. Технічно його стаття полілена на дві частини: у першій він в основному подає біографічні відомості, а в другій оцінює наукову спадщину. Та попри це матеріял у нього передемішано, бо оцінки є й у першій частині, як таож біографічні дані та характеристика особи Грушевського є й у другій частині. А що він домішав до цього ще й оцінку політичної діяльності Грушевського, поданої з позиції гетьманської партійності автора, то читачеві просто труdnо зрозуміти, хто такий Грушевський — великий учений та діяч чи людина, що в усьому помилялася, стала несправедливо до своїх послідовників тощо.

От він у біографічній частині спочатку так охарактеризував особу Грушевського: "Людина надзвичайних злібностей та феноменальної пам'яті Михайло Сергійович легко проходив науку (?) — В. Ч.) в Київському університеті, мав дуже добру підготовку (звідки? з середньої школи? — В. Ч.) і був вихованцем (він же мав своїх батьків, що його виховали! — В. Ч.) славного істо-

рика Володимира Антоновича, що займав катедру старої (? — В. Ч.) російської історії"... У цьому стилістично незgrabному та темному змістом речені він дав нібито позитивну характеристику молодого Грушевського, щоб показати, що саме його Антонович невипадково висунув кандидатом на керівника катедри у Львівському університеті. Через кілька сторінок він знов повернувся до характеристики Грушевського, але вже з певним обмеженням позитивних прикмет: "Грушевський був енергійний і нетерпеливий (? — В. Ч.), вимагав багато від своїх співробітників, сварився з ними, турбуючись про своєчасний випуск чергової книжки "Записок" (чи це такі "сварки", як у базарних перекупок? — В. Ч.), і не раз переливав "увесь гіркий намул із своєї душі" (що за "намул"? — В. Ч.) на найбільш відданих йому співробітників, які покутували за (? — В. Ч.) "гріхи" своїх часто недбалих літературно-наукових інформаторів" (стор. V). Отже, хто тут винен — Грушевський чи "часто недбалі... інформатори"? А ці "мінуси" Грушевського Крупницький уявив із спогадів В. Дорошенка, який не був учнем Грушевського і міг таке понаписувати на підставі чуток, що їх ніколи не бракує навколо видатних людей. Але йому й цього ще було мало! Уже в другому розділі він написав: "Грушевський був особою нелегкою в поводженні... Був часто нетерплячий, автократичної вдачі, хоч ліберал і демократ з переконання (наче ліберал і демократ не може бути нетерплячий! — В. Ч.), навіть прикрій і несправедливий, що не рахувався з обставинами і не шанував, як слід дрібної, мозольної праці". У цьому Крупницький похликається на Ю. Тищенка, на людину, що могла бути тільки вигонавцем доручень, а не суддею Грушевського. Та й чи таке дріб'язкове чіплячня до пис влачі великогоченого й діяча потрібна тоді, як треба говорити про його величезні заслуги перед українським народом? Он Б. Хмельницький відрубав голову своєму шуринові Гладкому та наказав своєму синові Тимошеві повісити на воротях його (Богданову) жінку-зрадницею разом з її коханцем, — а чи це зменшило його велич як визволителя українського народу з "небудоносимих обид лядських"?

У питанні про відносини М. Грушевського з його галицькими учнями Крупницький стоїть по стороні останніх. А за причину цього нібито було "народництво" М. Грушевського, тимчасом як ті учні нібито схилялися до "пережавництва" школи, до якої заразовує він (Крупницький) і себе. "Ідеологічно галицька "школа" (він це слово скрізь бере в лапки — В. Ч.) Грушевського поволі відходила від свого шефа. Для неї народництво вже не було задовільняючого (? — В. Ч.).

(Закінчення на стор. 14)

ТАНЦЮВАЛЬНА ГРУПА ОДУМ-У “ВЕСНЯНКА”

влаштовує

ВЕСЕЛІ ВЕЧЕРНИЦІ

з виступом мистецьких груп Філіппінської і “Веснянки”

ВЕЧЕРНИЦІ ВІДБУДУТЬСЯ

в суботу 9 лютого 1974 р., початок о 7-ій годині вечора

в авдиторії церкви Св. Успіння,
3625 Cawthra Rd., North of Dundas, South of Burnhamthorpe

НА ВЕЧОРИ ГРАТИМЕ ОРКЕСТРА ”ЕХО”

DOOR PRIZE: a trip for one to Miami, Florida, donated by the first Ukrainian travel bureau in Toronto — Bloor Travel Agency, 1190 Bloor Street West, Toronto, Ont. — Tel.: 535-2135.

Всіх радо вітатимемо.

МІСТ ЧЕРЕЗ БОСФОР

Всім відома протока Босфор, яка сполучає Чорне море з Середземним (вірніше Мармуровим) і є межею між двома частинами світу — Європою та Азією. Довжина цієї протоки 28,5 км, в найвужчому місці ширина її всього лише 750 метрів, а в найширшому — 3,3 км. Глибина протоки Босфор, що сягає від 27 метрів до 121 метра, уможливлює пропливати по ній найбільшим кораблям, але рух через Босфор від одного берега до другого відбувався виключно за допомогою поромів та човнів.

Та ось аж тепер англо-німецька компанія спорудила міст через Босфор, який був закінчений у 1973 році.

Специфічні вимоги, що до мосту, утруднювали його будову раніше, бо він мусів бути однопрогоновий, а висота його дозволяла б проходити попід ним найбільшим кораблям. До таких вимог є найбільше відповідний міст висячий. На чотирьох металевих спорудах, по дві на кожному боці протоки, закріплено кінці тяжких сталевих тросів, а на них у прогоні 1074 метри підвішено міст на висоті 64 метри над рівнем води в протоці.

Підвісний міст не є новиною, але розміри цього мосту є справді грандіозні й за ширину прогону він поступається лише перед двома висячими мостами в Америці: у Нью-Йорку — довжина якого 1298 метрів (був побудований майже двісті років тому) та в Сан Франціско — довжиною 1278 метрів. Висотою він поступається перед одноарковим мостом в Австралії (Сідней), званим “Сідней Гарбор Брідж”, що має висоту 135 метрів і був збудований десь у 1962 чи 1963 році. здається, чи не тією самою компанією.

Ширина мосту через Босфор 33,4 метра, що дозволяє рухові авт у три ряди в один бік з хідниками по обох боках дороги.

При нагоді варто згадати про деякі особливості протоки Босфор. Тому, що солоність води в Чорному та Мармуровому морях, які сполучає протока, не однакова, в протоці стало відбуватися подвійна течія води в двох протилежних напрямках. Верхній шар води, що має менший процент солоності й тому є легший, стало тече з Чорного моря до Мармурового зі швидкістю 7 км за годину, а нижній шар, що має вищий від-

УКРАЇНСЬКО-ЯПОНСЬКІ ВЗАЄМИНИ

ІВАНА СВІТА

Ця книжка помагає зрозуміти ті взаємини та описує політичні події 1903-1945 р.р., на тлі яких вони розвивались, як під час останньої війни японська преса освітлювала події в Україні, зокрема в Карпатській Україні.

Книга ілюстрована, гарно оформленена, в твердій оправі.

Ціна 8 дол. Гроші слати чеком або "моней ордер"-ом на адресу:

JOHN V. SWEET
P. O. Box 113, Ansonia St.
New York, N.Y. 10023, USA

ДО УВАГИ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ЖУРНАЛА "МОЛОДА УКРАЇНА" В США

З 1-го січня 1974 року головним представником журналу "Молода Україна" в США є Олексій ПОШИВАНИК, на місце дотеперішнього О. Коновала. Всі розрахунки просимо пізесилати на адресу нового представника, яка подана на другій сторінці обкладинки журналу.

соток, стало тече навпаки з Мармурового до Чорного моря з швидкістю близько 10 км за годину. Ці особливості течій води в протоці турки часто використовують пливучи до Чорного моря й назад.

Назва протоки Босфор грецького походження й означає "Коров'ячий брід". Походить вона з грецької мітології про Геру, дружину Зезса, яка в запалі гніву та жадобі помсти перетворила коханку Зевса Іо на корову, коли та зайшла у воду протоки, йдучи з Азії до Європи на побачення з Зевсом.

Якщо вірити історії, то цей міст через Босфор не перший. Ще десь між п'ятим і четвертим століттями до Р. Х. перський цар Дарій побудував був міст через протоку, яким він переправив своє 70-тисячне військо з Азії до Європи. Подробиць будови того мосту історія не подає, але ми сьогодні можемо хіба лише подивляти тих майстрів, які 2500 років тому суміли побудувати такий довгий пливучий міст на човнах на воді з такою швидкістю течією.

T. XOXITVA

УВАГА!

Сімнадцята конференція Центрального Комітету ОДУМ-у та Другий всеодумівський з'їзд старших виховників ОДУМ-у

відбудеться

16 і 17 лютого 1974 року

в домівці ОДУМ-у — 404 Bathurst St.
Торонто, Онт.

Всіх членів Центрального Комітету, старших виховників та всіх членів і прихильників ОДУМ-у запрошуємо до участі у вищезгаданих нарадах.

КРИЛАТИ ВИРАЗИ

Аркадія

У старовинній Греції — край скотарів та хліборобів. Антична література, а потім і література класицизму (XVII-XVIII ст.) змальовували Аркадію як країну достатку, де життя людей проходило у розвагах на лоні прекрасної природи.

У переносному значенні Аркадія — щаслива країна: "аркадська іділія" — гармонійне безхмарне життя.

Голгофа

Голгофа — горб в околицях Єрусалима, де був розп'ятий на хресті Ісус Христос.

Це слово у переносному вживанні означає муки, страждання (моральні та фізичні) подвижництво.

Задзвонили в усі дзвони
І повели Гуса
На Голгофу у кайданах...

(Т. Шевченко. Єретик)

НЕДОРЕЧНА Й ШКІДЛИВА ВСТУПНА СТАТТЯ

концепцією історії України, і вона поволі шукала нових, так званих державницьких шляхів" (стор. VIII). Те саме він повторив на стор. XX. У першій з цих двох згадок Крупницький ужив правильно слова "ідеологічно", хоч уклав у нього неправильний зміст: тут треба було сказати: "методологічно". А вжив він правильно слова "ідеологічно" тому, що насправді між Грушевським і його учнями були розходження ідеологічного, світоглядового характеру: Грушевський був драгоманівець, тимчасом як Томашівський та інші його студенти були католицькі клерикали, що в своїх поглядах оглядалися на те, що "отець парох скажуть". Кінець кінцем, дійшло ж до того, що Томашівський написав і видав анонімно пасквіль на свого вчителя, якому довелось навіть зректися головування в НТШ, а його місце зайняв той таки Томашівський. Щодо методології як такої, то як це констатує й Крупницький наприкінці другої згадки: "хоч (ї) перебрала від нього історично-документальну методу".

Між іншим, Крупницький увесь час у своєму тексті плутає двоє різних слів — "народники" й "народовці", ототожнюючи їх. Насправді ж це різні слова: "народники" — це були ті в Росії й на Наддніпрянщині, що орієнтувалися на селян, а "народовці" — це було те, що тепер би ми назвали "націоналістами", це слово виникло в Галичині під впливом польської мови, де слово "народ" рівнозначне "нації", а "люд" — селяни, простолюд (звідси "людова Польща" тощо).

М. Грушевський був народник у наддніпрянському цього слова розумінні, як це видно і з цитати, наведеної в Крупницького: "Я був вихованій, — писав Грушевський, — у строгих традиціях радикального українського народництва".... А що український народ як такий до його доби зберігся переважно в селянстві, то його позиція історично була виправдана, як виправдане було й те, що він під час революції 1917 р. приєднався до партії соціалітів-революціонерів, що очікувалися на селян, і вже тоді писав у статті "Село", що селянство — це фундамент, на котрім треба будувати все". Тож глибоко помилується Крупницький, коли пише про цей останній його хід: "Саме в цей момент, і то луже несподівано для всіх почитателів (? — В. Ч.) його особи, наступає в ньому (? — В. Ч.) зміна, яка своїм раликализмом відштовхує від нього всіх його колишніх співробітників. Це була соціалістично-революціонерська демагогія, якій підпав Грушевський на схилі свого життя" (стор. X). Як видно, з вище сказаного, нічого несподіваного в цій його партійності не було. Не на пролетаріят же йому було орієнтуватися, якого тоді в складі українського народу не було, даєма що його шукали українські соціал-демократи! Написавши далі, що Грушевський "скріплював соціальну демагогію", Крупницький в іншому місці написав, що він "не любив... крайніх поглядів" (XXVIII).

Засуджуєчи "народницьку школу" М. Грушевського в історіографії, Крупницький проти-

ділимось сумною вісткою, що наша мама

КАТЕРИНА ПАВЛІВНА ПОНОМАРЕНКО

після довгої і тяжкої хвороби серця на 76 році свого життя померла в Діконес Госпіталі, в Клівленді, в четвер 3-го січня 1974 року о 6 год. 45 хв. ранку. Похована в суботу 5-го січня 1974 року на Ріверсайд кладовищі в Клівленді. Панахиди і похоронну відправу при численній участі українського громадянства служив настоятель Української Православної Церкви Св. Володимира от. Степан Ганкевич. По похороні в похоронному приміщенні Михайла Колодія відбувся поминальний обід.

Вічна їй пам'ять!

Нехай американська земля буде їй легкою!

Горем прибиті сини:

Іван, Василь і Михайл
Пономаренко з родинами

ставить їй "державницьку школу", що її нібіто створили оті галицькі учні Грушевського, а також В. Липинський: насправі такої школи не було й немає, бо ні Томашівський, ні Липинський не дали таких праць, щоб вони стали дорогоцікозом для такої школи. Та в ній не було й потреби, бо Грушевський як об'єктивний історик і без такої "школи" охопив у своїй праці всю побінню фактів, формаций і процесів, що були в історії України. Хіба він не найповніше вивчив історію Київської Русі та всіх інших державних утворень, що були пізніше? Сам Крупницький в одному місці своєї статті написав: "Вихований у строгій школі наукового критицизму, він був видатним документалістом і завжди ставився з пошаною до наукового аргументу і його доказуючої (? — В. Ч.) сили. Девізою його, яку він виставив уже в 1898 році в першому томі своєї "Історії України-Русі, була наукова і історична правда" (підкреслення його — В. Ч.).

Звичайно, в багатьох місцях своєї статті Крупницький не міг не відзначати й величезної наукової вартості усіх праць Грушевського, бо її ніхто, крім поліційних сил у т. зв. "Радянському Союзі", не може заперечити. Але, стверджуючи це, Крупницький кожного разу "перекреслює" сказане і тим збиває з пантелеїку некомпетентних читачів. Можливо, що то оця його стаття "надхнула" була тюрколога О. Пріцака написати ганебну статтю-пасквіль на Грушевського "У (? — В. Ч.) століття (? — В. Ч.) народин М. Грушевського", що була надрукована в "Листах до приятелів" 1966 р. Про таку несамостійність Пріцакової творчості у тій статті може свідчити хоч би те, що він у недавній статті, надрукованій у кількох числах "Свободі", уже й себе приєднав до тієї "української документальної школи, що в один свій період, в рр. 1894-1934, окреслювалася іменем школи Михайла Грушевського" ("Свобода" ч. 194, 19 жовтня 1972 р.).

Отже, вміщена в перевиданні "Книгоспілки" "Історії України-Русі" стаття Б. Крупницького була й є не тільки недоречна, а й шкідлива,

СТОРІНКА МОЛОДИХ АВТОРІВ

УКРАЇНСЬКА МОВА І НАША МОЛОДЬ У ЗАХІДНЬОМУ СВІТІ

Прочитавши в листопадовому числі "Молодої України" статтю "Проблема збереження української мови в молодому поколінні", я б хотів висловити думку з погляду молодої людини-середньошкільника. Проблема вживання української мови українською молоддю в західному світі, це то, що США і Канада, складна і велика. Але чому? На це питання я постараюся дати кілька відповідей.

Перша. Дуже часто батьки дітей не дбають, як і якою мовою вони говорять в хаті. Деякі навіть до своїх дітей дома, говорять по-англійському, хоч часто вживаючи її неправильно. Це дуже недобре з боку батьків. Цим вони самі показують поганий приклад дітям, і діти тоді таке саме роблять.

Друга, і, мабуть, найголовніша причина, чому діти не говорять по-українському. Вони — ледачі. Вони знають, що по-українському часами тяжко говорити і тяжко розуміти: тобто треба прикладати більше уваги думанню. Це звичайно вимагає більше праці, якої вони бояться. Деякі навіть не йдуть до української школи, яка може бути її поблизу. Кажуть, що їм там нудно. А спрощено вони бояться праці: сісти і вивчити ту рідну їхню мову.

І нарешті третя причина — це почуття меншості. Деякі діти бояться або соромляться говорити по-українському або признаватися, що всні українці, бо з них можуть другі діти сміятись. На це є одна дуже добра розв'язка. Української мови нема чого соромитись, а навпаки, треба бути гордим із того, що ми знаємо цю мову. Коли француз каже, що він француз і говорить по-французькому, то він гордиться тим, хто він є, то й українець також може гордитися, бо ніхто розумний з того не буде сміятись, а назпаки, захопиться тим, і, може, навіть заздритиме, що ти вмієш говорити іншою мовою.

Тепер, розглянувши три головні причини, які перешкоджають вживанню української мови, хочу висловитись, чому треба говорити українською мовою. У статті в "Молодій Україні" було згадано, що говорити і розуміти українську мову треба для того, щоб пізнати українську літературу. Але проти цього ставиться аргумент, що "я можу читати Тараса Шевченка або Лесю Українку по-англійському, бо їх перекладено на англійську мову." Так, сьогодні можна читати українські твори англійською чи іншою мовою, але треба добре подивитись на те слово "переклад". Майже всі перекладені твори гублять те своєрідне, що має рідна мова. Будь-хто може прочитати перекладений твір, а знайдіть такого, хто вміє

читати той твір у тій мові, якою він був написаний! Також дуже важливе є те, що українська мова показує, хто ти є і якого походження. Казати, що ти українець, але не вмієш говорити по-українському, це пониження самого себе.

Дуже часто в американському оточенні мене питают, якого я походження, і я відповідаю: українського. Тоді мене просять, щоб я сказав щонебудь по-українському, і я скажу або "добрий день", або що інше. Люди захоплюються. Вони зацікавлені, бо ця чужа для них мова має щось, чого їхня мова не має.

Цього літа я побував на 7-му Таборі Виховників Юного ОДУМ-у, де я зустрів двох одумізців із Німеччини — Петра Перча та Андрія Лящука. Розмовляючи з ними, я довідався, що Петро знає добре лише українську мову, а німецьку мову так, щоб порозумітися з німецькими людьми. Андрій знає краще німецьку мову, але обос вони, він і Петро, говорять доброю українською мовою. Я запитав їх, якою мовою вони в Німеччині говорять, і відповідь була: українською.

Цим прикладом я хочу показати, що немає нічого тяжкого у вживанні української мови.

Я цей приклад подав не для того, щоб відразу вся молодь заговорила чистою українською мовою між собою. Це не кожному може бути легко: ми ідемо до американської, чи канадської, чи якої іншої школи п'ять разів на тиждень і 180 днів на рік. Але все таки треба трохи більше звертати увагу на українську мову, не занедбувати її, вона нам таки пригодиться.

Цей приклад також показує, що знання української мови помагає нам українцям, розсіяним по цілому світові залишитися однією українською цілістю. Якби ці хлопці і я не вміли говорити українською мовою, ми були б цілком чужі, бо не розуміли б один одного.

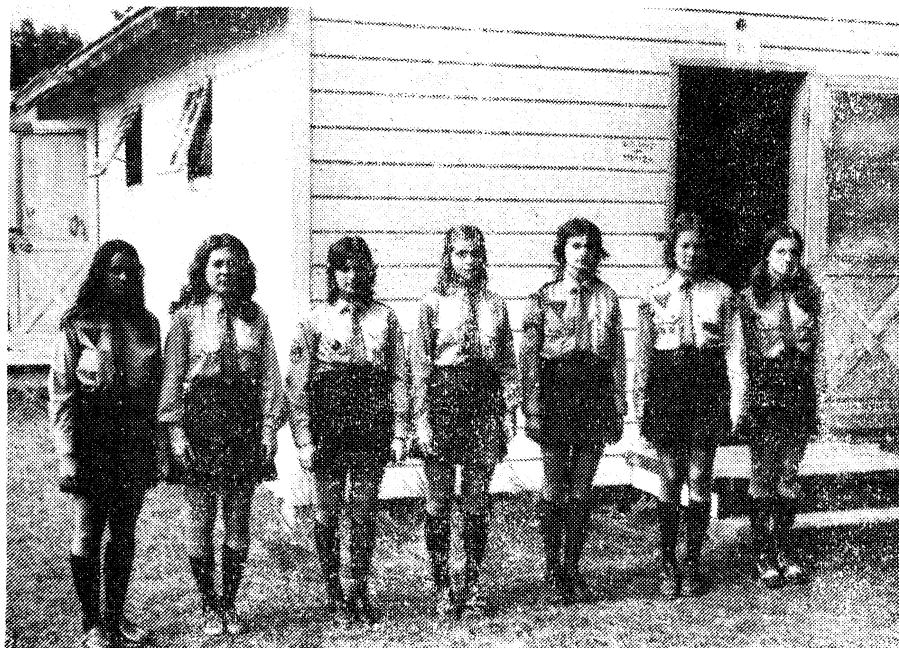
Взагалі кажучи, я погоджується з Д. Струком, що в світі можна обйтися без знання української мови. Але все ж таки, які ми будемо українці, якщо не вміємо говорити українською мовою, хоч навчитися її маємо всі можливості. Нам тут ніхто цього не забороняє. Я думаю, що знаючи й говорячи українською мовою, ми можливо діємо на дію й відвагу нашим ровесникам в Україні боротися за рідну мову і ту боротьбу виграти.

Я думаю, що наші мами і тати хочуть, щоб ми говорили по-українському не для їхнього задоволення, а для того, що це добре для нас, бо ця мова є НАША.

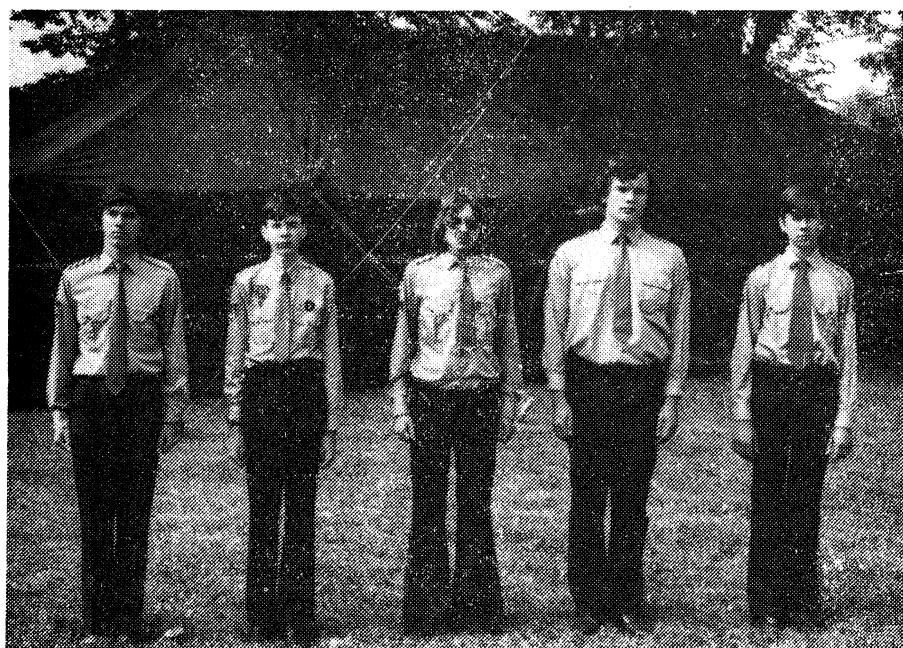
Андрій ШЕВЧЕНКО

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

ТАБІР ВИХОВНИКІВ ЮН. ОДУМ-У В США

Рій "Троянди". Зліва направо: Ірина Цвіткова, Оксана Федоренко, Олександра Лупул, Таня Фат, Галина Кротенко, Наталя Павленко, Тамара Ситник.

Рій "Сірі вовки". Зліва направо: Андрій Шевченко, Іван Косогор, Віктор Самокишин, Андрій Приходько, Микола Фурчик.

Д-Р АНАТОЛІЙ ЛИСИЙ
ГОЛОВА ОДУМ-У США

23 листопада 1973 р. відбувся з'їзд і перевибори Головної Управи ОДУМ-У США в Українському Православному Осередку в Саут Баунд Брук. Після звітів та уділення абсолюторії уступаючій управі вибрано на дворічну каденцію Раду Коша Старших Виховників (Головну Управу) в такому складі:

Д-р Анатолій Лисий — Кошовий (голова), Олексій Шевченко — 1-ий Заступник кошового, орг. реф., Юрій Іхтияров — 2-ий Заступник кошового, реф. юнацтва, Юрій Смик — асистент реф. юнацтва на захід, Таня Вовк — Секретар коша, Олексій Пошиваник — Референт преси та інформації коша, Дарія Лиса — Референт таборів, Антін Філімончук — референт зв'язків, Віктор Войтихів — асистент реф. зв'язків — на захід, Євген Кальман — Фінансовий реф. коша, Ліда Китаєста — Культ.-освітній реф., д-р Євген Федоренко — асистент культ.-осв. реф. коша, Володимир Косогор — Спортивний референт.

Контрольна комісія вибрана у цьому складі:

Петро Гурський — Голова, Петро Ткачук — Заступник голови, Ліда Тараканко — Секретар, Марія Міщенко — член.

У звітах уступаючий голова Г.У. Ол. Пошиваник представив сучасний стан і активність філій ОДУМ-У в США — послаблення деяких філій, та відновлення і створення інших. Він також описав діяльність членів Г.У. і своєї праці. На кінець звіту він висловив побажання — щоб на таборах ОДУМ-У до програми виховання додати курс писання листів, звітів, протоколів і подібних потрібних кореспонденцій для організаційної комунікації. Бо, як він зауважив, не всі одумівці кінчають українську школу. А ті, що кінчають, такого навчання в українській школі не мають. Уступаючий голова також висловив застереження, щоб не "переборювати" популярного кличу "обличчям до молоді", бо між молоддю, як і між старшими, є лише оліници активних і працьовитих. Між молоддю, як і між старшими, є і такі, що

критикою і знецінюванням праці інших собі славу здобувають.

Референт юнацтва Юрій Іхтіяров подав коротке доповнення до звіту і підкresлював, що стан ОДУМ-у на сході США кращий, ніж здається. Детальний звіт Олексія Коновалса, референта преси, прочитано. Він також просив звільнити його із понад 10-річного представництва журналу "Молода Україна" в США, та з 11-річного редактування сторінки ОДУМ-у при "Українських Вісٹях". Прохання було прийняте до відома і з'їзд висловив подяку Ол Коновалові за його довголітню працю, яка часто виходила поза межі його обов'язків.

Після ділової частини з'їзду відбувся дискусійний панель на тему: "Потреба знання української мови". Панелістами були старші виховники Таня Вовк, Юрій Криволап, голова ЦК ОДУМ-у. Панелісти переконані, що мова є основною прикметою кожної національності, зокрема українська мова є ознакою і передумовою існування української еміграції у вільному світі. Панелісти відкидають популярене твердження, що "можна бути українцем, навіть не зміючи говорити по-українському." Щодо української мови в ОДУМ-і на майбутнє, молоді панелісти оптимістично дивляться на цю справу. Вони ствердили, що помічається щораз більше зачіканення українською мовою і більше вживання її серед молоді.

На кінець з'їзду відбулася спільна вечірня, імпровізований мистецький виступ та з'база, на якій грала українська місцева молода оркестра "Хвиля". У мистецькому виступі брали участь Ліда і Петро Китасті з Детройту, Таня Вовк з Міннеаполісу та юні одумівці з Сомерсету: Наталія і Андрій Павленко та Наталя Шевченко.

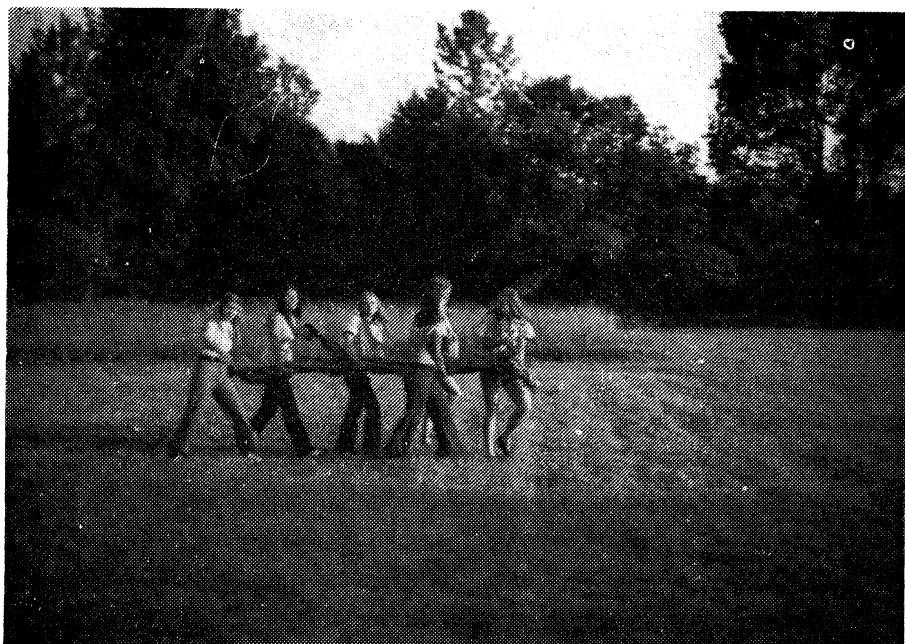
Учасники порозігджалися з новими надіями і наснагою до наступної праці в новій каденції.

О. П.

БАТЬКИ! МАТЕРІ!
Чи Ви вписали своїх дітей до
ОДУМ-у?
Якщо ні, впишіть їх негайно!

Готуємо ватру. Петро Перч: "Піду хоч води нап'юся!"

Дівчата: "І скільки ще треба того дерева?"

КОНФЕРЕНЦІЯ ОДУМ, ТОП ТА БАТЬКІВ У МОНТРЕАЛІ

Управи філій ОДУМ та ТОП міста Монреалю вже не на одному засіданні підносили питання тіснішого контакту з батьками, які до ТОП не належать, а їхні діти перебувають поза організаціями. Для цього склика-

но на дев'яте грудня конференцію ОДУМ, ТОП та батьків. До президії голова ТОП п. В. Нечай запросив представників від ОДУМ-у та ТОП-у, а потім сказав коротеньке вступне слово та попросив капеляна філії ОДУМ-у прот. о. Миколу Критюка відкрити конференцію молитвою. На конференції обговорено пра-

цю ТОП-у та ОДУМ-у на майбутнє, заслухано інформації про відпочинкові табори та курси виховників ОДУМ-у, працю Старших Виховників ОДУМ-у з юними одумівцями та висвітлено фільми про ці тaborування.

Одумівка Галя Радюк подала широку інформацію про табор виховників та про свою працю з юними одумівцями на відпочинкових таборах. Вона статистично показала зріст ОДУМ-у, про що свідчить збільшення з року в рік учасників на таборах виховників і відпочинкових. Наприклад: у 1971 році на одумівській оселі "Київ" в Акорд (біля Нью-Йорку) в таборі виховників було 24 особи, в 1972 році — 40 осіб, а в 1973 — 50 осіб, а крім того були ще одумівці з Європи. В Торонто було на відпочинковому таборі понад 120 одумівців. Шкода, що не всі батьки розуміють значення цих таборів та їх впливу на позитивне виховання майбутніх громадян. Головне, говорила Галя, те, що під час тaborування юним опумівцям прищеплюється гордість бути тим, ким він є, тобто українцем. Наша організація стоїть на засадах національної гордості, християнської любові та високої моралі. і виховує злорюючих душою і тілом синів та дочек свого народу та громадян прибраної батьківщини. Після Галі Радюк поділився своїми враженнями з побуту на відпочинковому таборі в Торонто юний одумівець Роман Вусатий. Захоплено розповів він про різні екскурсії, та особливо до водопаду Ніагара Фалс. Даючи короткий огляд пересічного дня на таборі, він сказав, що харчування було задовільне.

Присутні цікавилися, хто і як опікується юними одумівцями під час мандрівок, коли ловиться ночувати в дової, прогулянок до лісу, на воді і т. д.

На питання відповіли одумівки Галя Радюк та Ніна Вусата і батьки, переконалися, що їхні діти є в добре вишколених руках, захоплено посміхалися.

Капелян філії ОДУМ-у о. Микола Критюк повідомив старших виховників, що збори батьків та батьківського комітету при Рідній Школі ухвалили, щоб ОДУМ

проводив свою виховничу працю з дітьми дошкільного віку кожної суботи на протязі приблизно двох годин. Якщо наші виховники віддадуть цим дітям хоч частину того, чого їх навчили на таборах виховників. Якщо наслідки цієї праці будуть добре, то старші виховники матимуть нагоду працювати також з дітьми шкільного віку.

О. Ф. Канарейський, основоположник і довголітній голова філії ТОП та колишній голова філії ОДУМ-у в Монреалі, висвітлив фільми з життя в таборах виховників ОДУМ-у та відпочинкових. Кілька фільмів він накрутив сам, а решту, завдяки о. Миколі Критюку, дістали з Торонто. Він сам за ними їздив.

Вражень від цих фільмів не можна описати.

Ось іде колона монреальського ОДУМ-у на виставці "Людина і її Світ" у Монреалі, під час Українського Дня. Вишколені офіцером Канадської Флоти (колишнім одумівцем) Юрком Поліщуком, вони ідуть, як військовий відділ. Попереду з прапором філії йде одумівець (кадет військової школи) Богдан Зубчинський, на трибуні, між представниками організацій міста Монреалю, стоїть "старий" одумівець, а на той час заступник голови філії ТОП Монреалю (в одумівській уніформі) О. Ромас. Одумівці на команду голови філії Віктора Цвіткова, повертають голови направо, і прапор філії, на кілька секунд, схиляється перед вояками Український Визвольних Змагань, на грудях яких ордени та медалі.

А ось фільм із зустрічі ОДУМ-у США та Канади з українським громадянством на оселі в Торонто. Знову ж монреальці йдуть, як орли. Кожний дивиться і не вірить, що то "МИ". Во самому себе не видно, хіба в дзеркалі подивишися. А фільм був нашим дзеркалом. І ми себе у ньому ще більше пізнали та за словами Галі Радюк, можемо сміло повторити: "МИ ГОРДІ БУТИ УКРАЇНЯМИ. МИ ГОРДІ БУТИ ОДУМІВЦЯМИ".

Далі йшли фільми з життя на таборах виховників та відпочин-

кових. Одумівки Ніна Вусата, Галя Радюк, Ірина Ромас та інші дивуються, що вони з своїх обов'язків так гарно вив'язувалися, навіть не думаючи.

Відпочинкові табори фільмовані на протязі останніх пару років показали, що у нас є кому працювати. Ось голова Головної Управи ТОП на Канаду п. І. Данильченко та голова Коша Старших Виховників ОДУМ-у кол. інж. П. Родак інспектують бараки, ось юні одумівці при сніданку. Закінчивши снідати, кожний бере свою посуду, викидає недобідки до бочки, а напівчисту тарілку здає до кухні. Видно зорганізованість та дисципліну.

Ось прогулянка на озеро, де всюди видно опіку старших виховників. А ось і голова Центрального Комітету ОДУМ-у кол. д-р Ю. Криволап. І безліч, безліч спогадів тільки за останніх пару років. Треба писати книжку, а не допис до газети, щоб це все описати.

Метою цього допису є не тільки висвітлити те, що відбулося в Монреалі, хоч з цього і почалося, але щоб показати всім філіям, якими засобами інформації вони можуть користуватися, щоб пропагувати ім'я ОДУМ-у. Думаю, що Торонто позичить свої фільми, тільки до них звернеться: п. О. Канарейський з Монреалю, можливо, це також зробить. Але звернеться до них.

Ця конференція принесла наші філії більше користі, ніж десять засідань управи філії взяті разом. Постараймося за цю зиму, щоб на наступному таборі виховників було 100 одумівців, а на відпочинкових таборах в Торонто та Нью Йорку по 250.

Про інші табори писати не можу, бо не маю інформацій.

Ірина РОМАС

ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ!

Майбутнє "Молодої України"
залежить також і від Тебе!
Приєднуй нових передплатників
"МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"!

**КАНДИДАТКА НА КРАЛЮ
ПРЕСИ 1974 Р. В США**

НАТАЛЯ ПАВЛЕНКО

Шістнадцятирічна кандидатка від журналу "Молода Україна", учениця 11-ої класи американської школи при церкві Св. Андрія в Бавунд Брук, Н. Дж. В американській школі Наталя є відмінницею. Вона належить до складу редакції шкільного часопису та до ряду літературних, мовних та музичних клубів, в у яких бере жзваву участь на провідних становищах.

Наталя відбуває одумівські таборування від 1965 року, а в 1973 році з успіхом закінчила двотижневий Табір Виховників, здала перший іспит з одумівської проби вміостей та дісталася ступінь виховника-кандидата. У цьому ж році, на рекомендацію Команди Виховників, працювала виховницею на одумівському виховно-відпочинковому таборі.

У місцевій філії, в Сомерсет, Н. Дж., Наталя є курінною юнацького куреня та виховницею но-вацького роя "Білі каштани".

Наталя цікавиться музикою, якої навчається від 7-го року життя. Останні два роки вчиться гри на бандурі. Протягом 8-ми років вчилася класичних танців. Після закінчення середньої школи, Наталя плянує студіювати психологію.

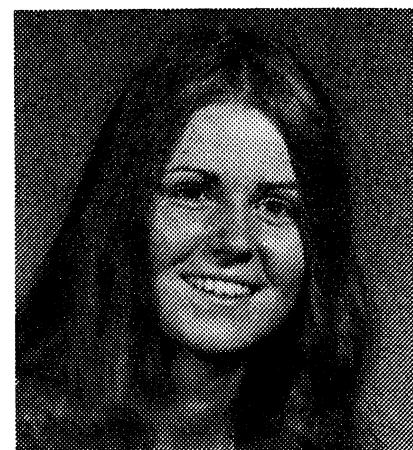
Спеціальні зацікавлення Наталії: література, філatelylia, праця з дітьми та спорт.

КАНДИДАТКИ НА КРАЛЮ ПРЕСИ В КАНАДІ

НАТАЛКА БАЙРАЧНА

Кандидатка на кралю преси на 1974 рік від журналу "Молода Україна". Має 21 рік. Закінчила Торонтонський університет з ученим ступенем В.А. з географії. Закінчила українську школу при катедрі св. Володимира в Торонто. Активна одумівка. Закінчила курси виховників і була виховницею на літніх таборах. Кілька разів була членом управи філії ОДУМ-у в Торонто. Належала до хору "Молода Україна" та ансамблю бандуристів ім. Г. Хоткевича. Тепер належить до одумівського квартету бандуристок "Червона Рута". Працює в міністерстві транспорту канадського федерального уряду. Цікавиться музикою. У вільний час багато вишиває.

ЛІЛЯ ДАНИЛЬЧЕНКО

Кандидатка на кралю преси на 1974 рік від одумівської ради програми "Молода Україна" в Торонто. Має 18 років. Студіює в Торонтонському університеті географію. Дістала Ontario Scholarship. Закінчила українську школу при катедрі св. Володимира в Торонто. Закінчила 9 класів гри на акордеоні і 7 класів фортепіано. Активна одумівка. Танцює в танцювальній групі "Веснянка". Цікавиться музикою.

**У хаті кожного одумівця повинен бути журнал
"МОЛОДА УКРАЇНА"**

ПОДЯКА

Щиро дякуємо одумівцям Тані Вовк і Юрію Сміку, які 30. 9. 1973 року організували у нас філію Юн. ОДУМ-у та ТОП, а також голові філії ОДУМ-у в Детройті М. Смикові та голові ТОП-у В. Мурга.

Так само дякуємо членам і керівникам мистецьких груп: М. Самокишин, П. Китастому, Г. Притулі, делегатам філії ОДУМ-у, які прибули на посвячення прапора нашої філії: О. Пошиваникові, голові ОДУМ-у США,

Д. Пошиваниковій з Чікаго, Тані Вовк з Міннеаполіс Ст. Пол, В. Мурга з Детройту; голові ЦК ОДУМ-у Ю. Криволапові і о. прот. Ф. Коваленкові за надіслані привітання; нашим філійним кумам прапора: А. Михайловському, Н. Новаченкові, Ю. Смикові, Т. Вовк і всім присутнім на цьому святі.

Управа філії ОДУМ-у
Говшен-Елкгорт, Інд.
Філійний реф. Віра Швець

З ДАЛЕКОЇ АВСТРАЛІЇ

РИТМОПЛЯСТИЧНА СТУДІЯ
ПРИ ШКОЛІ

У 1962-му році почала працювати при школі в Нобл Парку, поблизу Мельборну (Австралія) ритмоплястична студія під кер. артистки Ірини Кобзяр-Залеської. Протягом свого існування студія багато разів брала участь в національних святах та в мистецьких програмах як в Нобл Парку, так і в головному Українському Народному Домі в Мельборні та околицях. Силами студії було поставлено п'єсу М. Підгірянки "В чужому пір'ї", а також популяризували український танок та стрій на австралійській сцені та в телебаченні.

Д. Н.

Фрагмент з танку "Образ" (Гуцульська фантазія). Сидять направо: Романна Козак, Ірина Грушевська, Христина Цибанюк, Мирослава Шкандрій та Леся Шевченко. Другий ряд: Катерина Ткач та Ірина Стефін. Стоять: Орися Опар та Дарія Федевич. Фото: Петро Вачур

РОЗМАЇТОСТІ

- В Азії, на півострові Малакка, дресировані мавпи допомагають людям збирати кокосові оріхи. Видершись на пальму, мавпа зриває оріхи і кидає їх на землю. За день кожна мавпа зриває близько 500 оріхів.

- Жодне дерево не дає стільки користі, як кокосова пальма. Від коріння до верхівки її використовують для побутових потреб. Із стовбура будують будинки, із молодих пагонів готують смачну страву, що нагадує капусту. М'якущі пальми містить багато білків і товщу. З нього виробляють кокосову олію. Сік плодів цілком замінює молоко. Із соку, який перебродив, виходить чудове вино.

- На острові Сікоку в Японії вже 300 років розводять півнів, у яких довжина хвоста досягає десяти метрів. Спеціальні доглядачі носять за лівнями ті хвости, наче шлейфи. Сплять півні у спеціальних клітках з високими сідалами, щоб хвости не псуvalися. Трапляються на острові півні

білі, чорно-білі, червоно-білі. Пір'я хвостів у них за рік виростає на 90 сантиметрів. Рекордсменом є півень з хвостом завдовжки 11,3 метра.

- Інститут рибного господарства в Сант-Яго, Чіле, випустив на продаж новий виріб з рибного борошна, якому дали назву "риб'яче молоко". Порошок добре розчиняється у воді, він дуже багатий на білок і дешевший за молоко. Ним уже почали годувати телят, для яких у Чіле завжди не вистачало молока. З риб'ячого молока виготовляють також сир і морозиво.

- Морські слони після народження в них малят, перебувають з ними на березі і нічого не їдять упродовж двох місяців.

- Великий африканський жук-геркулес може створювати такі звуки, які за силу дорівнюють звуковім літака.

- Статистика довела, що кожен англієць щодня випиває пе-

ресічно п'ять чашок чаю. Очевидно, щоб захопити своїх земляків до ще більшого вживання цього напою, господар однієї кавярні у м. Дербі замовив для свого підприємства величезну (як відро) чашку і ще більший чайник.

- Новозеландські вчені "відкрили" птака, що не літає. Це безкрилі ківі — один з найдавніших представників пернатих. Він ніколи не п'є води і не співає. Ківі належить світовий рекорд ваги знесеного яйця у відношенні до його власної ваги (воно важить чверть ваги самця). Протягом року пара птахів виховує одне пташеня. Ролю "квочки" виконує самець.

- Найвищий у світі живопліт росте в англійському містечку Сайренсестер. Тисові кущі його посаджено двісті років тому. Висота живоплоту — понад 10 метрів, а довжина — понад 150. Підстригають його за допомогою пересувних драбин.

В УКРАЇНІ

● "Вісник Академії Наук Української РСР" за травень 1973 року інформує, що в Інституті філософії АН УССР створено відділ теоретичних проблем національних відносин і пролетарського інтернаціоналізму. Вже сама назва цього відділу вказує на мету його створення. Йдееться тут не про дослідження і вивчення національних проблем, а про пропаганду нової логіки, що її висунув на ХХІV з'їзді партії Л. Брежнєв, яка лягла в основу русифікаційної політики советського уряду. Брежнєв проголосив теорію про "виникнення нової історичної спільноти — радянського народу".

Разом з тим у СССР проводиться кампанія за "злиття націй і народностей" в один советський народ, очевидно з російською мовою і культурою, а рівночасно йде боротьба проти націоналізму, ідеалізації старовини і т. п. КГБ стосує методи сталінського терору проти діячів української культури, які виступають в обонні української мови і культури та національної самобутності українського народу. Жертвами цього терору впали Валентин Мовоз, Іван Світличний, Панило Шумук, Свєн Сверстюк, Леонід Плющ та багато інших.

Коли мати на увазі виступ у Києві В. Щербицького, який за-

кликає, щоб "зусилля колективів наукових закладів і творчих спілок... активніше спрямовувати на здійснення національної політики КПСС, виховання трудящих у духу пролетарського інтернаціоналізму, радянського патріотизму і загальнонаціональної гордості радянської людини", — то новий відділ АН УССР створено для пропагування великорадянського російського шовінізму, тобто приспішенння "процесу злиття націй", переслідування і нищення української національної культури та їх представників.

● Від 1965 р. діє при Палаці пionerів м. Волгограду (кол. Сталінград) у СССР школа юних космонавтів. Її щороку закінчує 200 хонаків і дівчат. Навчання відбувається в лабораторіях Качинського авіаційного училища. Приймають до школи учнів 9-10 клас. Навчання триває 2 роки. Тут підготовляють літунів до реактивних літаків і космонавтів.

● Львів. — В рукописному відділі львівської державної бібліотеки Академії Наук УССР виявлено унікальну збірку рукописів. В ній зберігається 75 актів, які охоплюють період з листопада 1593 по жовтень 1596 р. і стосуються історії Поділля. Всі акти оригінальні, написані староукраїнською мовою.

їнською мовою та підтверджені печатками. Для дослідників староукраїнської мови кінця 16-го сторіччя, палеографії, ефрагастики — це надзвичайно багатий і зовсім не вивчений матеріал. Серед виявлених українських актів знаходиться важливий документ — універсал Григорія Лободи, гетьмана війська запорозького, написаний 31-го серпня 1595 р. За традицією тогочасної козацької дипломатії, підпис Лободи на універсалі скріплено гетьманською печаткою. Гетьманська печатка Лободи вважається за одну з найвидатніших гетьманських печаток в Україні.

● Московське видавництво "Наука" випустило російською мовою збірник "Українські народні думи", опрацьований доктором філологічних наук Б. Кирданом. Тексти дум подані українською мовою, а крім того є там стаття про музичні властивості дум спіробітнице Інституту мовознавства, фольклору й етнографії ім. М. Т. Рильського — С. Грици. Головний наголос при обговоренні українських дум покладено на їхню тісну пов'язаність з російським фольклором та на їхнє насвітлення з марксистсько-ленінських позицій, яка свідчить, що вже і в такій ділянці, як етнографія, йде неструмне фальшування нашого минулого.

ГУМОР

**

Жінка до чоловіка:

— Дивися! У цьому році чоловіки носитимуть сорочки без гудзиків.

— О, велика новина! Я їх ношу вже чотири роки.

**

— Чи далеко до винного підвалу?

— Звідси туди — три хэмлини ходи, а звідти сюди — півгодини.

**

Учень відповідає:

— Коли Одіссея довідався, що його і його друзів з'їли, він почав думати про втечу.

**

— Ох, Олю, який у тебе чарівний капелюх! Дорого коштує?

— Дуже дорого: одна істерика, дві розбиті вази і майже весь чайний сервіз...

**

— Я б попросив у вас жіночий светр.

— Якого розміру і кольору?

— Це байдуже. Дружина все одно прийде його міняти.

**

Студентові, що претендував на винакід універсального розчинника, Лібіх сказав:

— А в чому ви його тримаєте?

**

— Де ти навчаєшся?

— Вивчаю досвід свого батька. Він у мене пенсіонер.

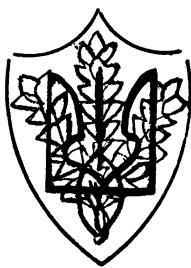
**

Господарка гостей:

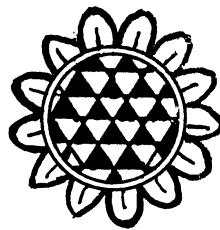
— Будь ласка, прочитайте вашу поему.

— Але я не насмілюся.. Стільки народу!...

— Не турбуйтесь. Нас ніхто не слухає.

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

НОВИЙ РІК АБО СВЯТО ВАСИЛЯ

...Ще тільки починає було розвиднятися, а тато вже будять мене:

— Вставай, сину, годі спати — пора йти посівати!

Я схоплююся з ліжка, швиденько одягаюся, умиваюся та за дідову рукавицю, а в ній повно зерна: жита, пшениці, ячменю, вівса, гороху — всього по жмені, змішане разом. Це я собі ще звечора приготував, щоб було чим посівати.

— Спочатку дома посітай, — каже батько, — а потім і до людей підеш!

Я став перед образами, набрав жменю зерна з рукавиці, посіваю і приказую: "На щастя, на здоров'я та на Новий Рік, щоб родило краще, як торік, — жито, пшениця та всяка пашниця! Дай Боже!

— Спасибі тобі, сину, що ти нас обсипав щастям. На ось тобі грош та будь завжди хорош!

Взяв я від батька гроші — подяку за посівання, поплював на них "на щастя" і склав у кишені.

— А тепер можна й людям посівати! — каже батько.

І я пішов. Спершу до дядька, що через дорогу живе. В двері не стукаю, бож знаю: у цю ніч люди не замикаються — посівальників ждуть. Заходжу до хати, скидаю шапку і відразу ж, від порога:

Ходить Ілля на Василя
Носить пугу житяную,
Де замахне — жито росте.
Роди, Боже, жито, пшеницю,
Всяку пашницию.
У полі ядро, а в домі добро,
Дай, Боже!

— Спасибі, племіннику, — каже дядько, — гарно примовляєш. На ось тобі грошей на книжку — та вчися, щоб дурнем не був!

За це я дядькові руку поцілував — такий у нас був звичай. Як я вже хотів іти з хати, то дядина до мене:

— Чого ж ти, Свириде, вже йдеш?... Сідай на лаві, хай у нашій хаті все добре сідає: кури,

гуси, качки, рої та... старости, бож маємо дрослу дівку!

Я сів, а щоб дурно не сидів, то дядина медяника дали...

Так згадує своє перше посівання наш старий знайомий добродій Свирид Галушка.

Перший посівальник на Новий Рік звичайно буває і першим "полазником" — приносить до хати щастя. За народним віруванням дівчата щастя не приносять — тільки хлопці, а тому й посівати дівчатам не годиться.

О. Ворапай

"Звичаї нашого народу"

**

Бережіть українські звичаї! Це одна з важливих ланок боротьби за нашу волю і незалежність.

**

Бережіть українські звичаї! Це наш захист від національного знищення на чужині.

**

Бережіть українські звичаї! У них живе вічний дух української нації.

НАВЧИВСЯ

У нашему таборі я дізнався про цікаві речі. Два колишні моряки з України розповіли нам, як ловлять рибу в океані. Щоб ловити оселедці, треба мати спеціальну сітку, а туну можна ловити на гачки, прикріплени до однометрових шнурків, які прив'язують до 30-кілометрової лініви через кожен метр. На гачки чіпляють сардинки, що приманюють туну.

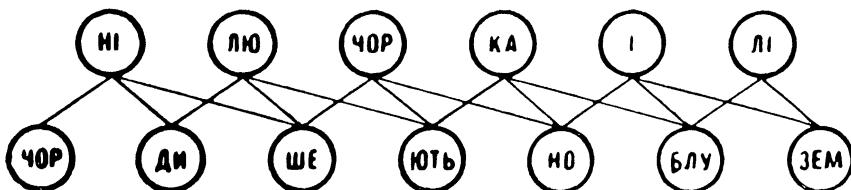
На гачок можна зловити й акулу.

Леонід Лупул, Ст. Кетеринс

Рій "Золоті Орли"

З ЯКОГО ВІРША?

Прямуючи по лініях, ви прочитаєте рядки з вірша Т. Шевченка. З якого це вірша?

ПЕРШИЙ РІК НА ТАБОРИ

Це мій перший рік таборування. Мені подобалося, що ми могли купатися щодня, займалися спортом, робили ручні вироби. Я зробила виноград з паперу. На таборі я познайомилася з багатьма дівчатами і хлопцями. Все мені подобалося там, особливо танці, ватра, прогулка до Ніягара Фалс. Хочу і на друге літо бути на таборі.

Юля Шоцька, Ст. Кетеринс

ПІЗНАЙ ПРИРОДУ

І цього року, як і попередніх, на юнодумівському таборі був гурток природознавства, зокрема вивчення різних порід дерев. Гуртком керували В. Лупул і Л. Ліщина. Таборяні дізналися про понад 30 назв та використовування різних дерев. Окрему увагу звернено на те, що багато дерев оспівані в українських народніх піснях.

Ліля Овчаренко, Лондон

МИ НА ТАБОРИ

На таборі Юн. ОДУМ-у "Полтава" було 10 роїв: "Чорноморці", "Молоді козаки", "Золоті Орли", "Гайдамаки", "Фіялки", "Лісова пісня", "Соняшники", "Червоні маки", "Січові стрільці", "Метелики".

Всього було 130 таборян. Я був у роєві "Січові стрільці", та ще 10 юнодумівців. Всі ми спали в одній кімнаті. Виховником нашим був Олекса Строчук, а його заступником — Іван Близнюк.

Леонід Токар, Ст. Кетеринс

ПЕРЕВІРКА ШАТЕР

Перевірка наших шатер на таборі цього року була дуже сурова.

Бунчужний Петро Ткачук із Філадельфії звертав увагу не лише на порохи, але навіть закочував ковдри і дивився чи розрівняні простирадла. Отримати пррапорець охайноти було не легко. Зате — пррапорець неохайноти куди легше. Але я любив його, бо він дбав, щоб у шатрі було чисто.

Кожного ранку, перед сніданком, чистому шатрові вигукували три рази "Слава!", а брудному — також тричі "Ганьба!".

Андрій Близнюк, Лондон

ВІДГАДКИ ЗАГАДОК У Ч. 218:

1. Книжка.
2. Рука.
3. Сонце.
4. Річка.
5. Ліс.

"Таємний запис" у ч. 218: "Слава не вмре, не поляже, од нині до віка!.." розшифрували і відгадали загадки такі юнодумівці:

Таня Дрозд, Надія Піднебесна, Маруся Богуславська, Катя Тимошенко, Людмила Дрозд, Сузана Якута. Рій "Червоні Маки".

Володимир Криловець, Тарас Ліщина, Василь Лобуш, Василь Тимошенко, Тарас Яншик, Василь Федоренко, Ігор Швед, Віктор Борисенко, Віктор Гандза, Віктор Жижела, Петро Лемеза. Рій "Чорноморці".

Олекса Звірховський, Юрко Павлюк, Василь Підлісний, Ігор Оленич, Віктор Чміленко, Олександер Лемеза, Михайло Чалівець, Іван Піднебесний, Михайло Маслівець, Микола Щербань. Рій "Золоті орли".

ЗАГАДКИ

1. Без язика, а все скаже.
2. Рогатий, а не бик.
3. Хто все біжить і не стомиться?
4. Що то за гість, що тепло єсть?
5. Живе — лежить, помре — побіжить.

ВИСТУП "ВЕСНЯНКИ" НА СКВУ

На закінчення Другого СКВУ в неділю 4-го листопада 1973 р. відбулася маніфестація, на якій було 12 тисяч людей. Після виступів промовців та привітів був концерт, у якому взяла участь одумівська танцювальна група "Веснянка". Присутні дуже тепло прийняли її — видно всім подобався наш виступ.

Лариса Роговська
Рій "Червоні Маки", Торонто.

МЕНІ ПОДОБАЛОСЬ

На юнодумівському таборі "Полтава" ми мали гутірки, фільми, прогулки і робили різні цікаві речі. Мені подобалось робити квіти. Зробивши квіти, ми вмочали їх у фарбу різних кольорів і виходили гарні блискучі квіти. Мій рій звався "Метелики". Виховницею нашою була Гая Кротенко.

Надя Кротенко, Ст. Кетеринс

ВАРЯГИ

"Варяги" — це рій Юн. ОДУМ-у в Торонто, в ньому 12 хлопців від 7 до 9 років. Ми маємо сходини кожної суботи від 2 до 4 години. Перед сходинами хлопці вчаться народніх танців. Під час сходин ми маємо гутірки: про називу нашого роя, про гетьмана Сагайдачного, Тараса Шевченка та інших. Читаємо сторінку Юного ОДУМ-у та відгадуємо загадки і ребуси. Крім того маємо ручні вправи, впоряд і спорт.

Микола Щербань

Виховник роя "Варяги", Торонто

МОЯ ПРАЦЯ В ЮН.ОДУМ-І

Цього року я стала виховницею юних одумівців при філії ОДУМ-у в Торонто. Мій рій наймолодших, віком 3-6 років. Називається він "Ластівки".

Ми цього року досить багато навчилися. А також я навчилась бути більш терпеливою та сміливішою з дітьми. Мусила не раз годинами готовуватися до занять, щоб зацікавити таких малят. Робили ми різні ручні вправи, провадили гри, малювали та вивчали пісні та вірші.

На початку року я думала, що праця з дітьми буде легкою, але незабаром побачила, що робота з іншими складна і не легка.

Моєю заступницею була Лариса Дрозд. Вона багато допомагала мені в праці, має підхід і любов до дітей. Було дуже приємно з нею працювати.

Виховниця Раїса Сотник
Рій "Ластівки"

ПРО ЗЕМЛЕТРУСИ

Вихователька Наталка Сандул перепровадила з нами цікаву гутірку про землетруси, яку одумівці дуже уважно слухали. Землетруси — це коливання земної поверхні, підняття і опускання її. Під час землетрусу чути підземний гуркіт, часто вибухає вода, гази і навіть лава. Стаються землетруси від вибуху у підземній порожнині, наповнені парою, від поштовхів вибухів пари і газу або від провалів підземних печер. Під час великих землетрусів руйнуються цілі міста і гинуть тисячі людей.

Ми довідалися, що і в Канаді, де ми живемо, в околиці Ст. Лоренс бувають землетруси.

Зіна Бобро, Ст. Кетерінс

ALEX ELECTRIC LTD,

ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential

London, Ontario

Tel: 439 - 6747

СКЛАД ОДУМІВСЬКИХ РЕЧЕЙ

На цьому складі можна набути такі речі: одумівські сорочки різного розміру, починаючи від № 8, штаны, спідниці і краватки, пілотки, спортивні сорочки (светшворт) з написом, одумівські емблеми, різні відзнаки таборів ОДУМ-у та ін.

Тільки через Управи ОДУМ-у можна замовляти відзнаки і шнури для ройових, заступників виховників, бунчужних, старшого виховника (сеньйор), шнури для свистків, свистки і т. ін.

Можна також купити "Альманах ОДУМ-у" — 5 дол., "Порадник одумівця" — 5 дол., нариси Р. Рахманного — "Червоний сміх над Києвом" — 1.50 дол. і роман О. Лупія "Грань" — 3 доларя.

I. Коляска: "Education in Soviet Ukraine" — \$3.50 і "Two Years in Soviet Ukraine" — \$3.95.

Замовлення слати на адресу:

EXECUTIVE BOARD OF ODUM
SENIORS ASS'N OF CANADA
404 Bathurst St., Toronto 2-B, Ontario

Іван Манило-Дніпряк

Меч Святослава

листи до автора В. Винниченка, З. Дончука, Ю. Мовчана, передсмертний лист письменника

Ціна 2 доларія.

Наша адреса:

Ivan Manylo, Wolosozar
Cumberland Rd., Millville, N. J. 08332, USA

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

**ДОБІРНИЙ, ФАХОВО
ПРИГОТОВАНІЙ**

О Б І Д

З ПОВНОЮ ОБСЛУГОЮ,
ДЛЯ ВЕСІЛЬ, БЕНКЕТІВ
та інших прийняття

JOE'S CATERING

WEDDINGS, SHOWERS,
BANQUETS

and OTHER RECEPTIONS

"THE BEST TREAT
and SERVICE"

Call 766-7471

J. WASIUK

ГУМОР

Мати сердиться на сина:

— Ти знову десь лазив, знову
дірка на коліні!

— ...Не на коліні, а на штанях.

**

— Хороший у вас начальник?

— Нічого поганого сказати не
можна. А скажеш — зразу звіль-
няє з роботи за скороченням шта-
тів.

**

Чоловік лежить на ліжку поми-
рає і каже до жінки:

— Як умру, Настаню, то вийди
за Михайла. Він чесний і робо-
тящий чоловік.

— Та я вже про це думала, —
каже жінка.

**

Одного нікчемного музиканта
після поганого концерту публіка
побила.

— Я ніколи не думав, — сказав
музикант, — що публіка так добре
розуміється на музиці.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Співак Микола, Лондон, Канада	\$20.00
З похорону Катерини Пономаренко, Клівленд, США	20.00
Павленко Василь, Філадельфія, США	6.00
Юрченко Віктор, Шарон, Пенсильвія, США	5.00
Байрачний Іван, Mississauga, Торонто, Канада	5.00
Неліпа Ольга, Mississauga, Канада	5.00
Грушецький Микола, Путоу, Франція	4.31
Дубилко Іван, Торонто, Канада	4.00
Склонний Ростислав, Сіракузи, США	4.00
Антоненко Олександер, Філадельфія, США	2.00
Гринько Мирослав, Філадельфія, США	2.00
Федоренко Федір, Трой, США	1.00
Передерій Іван, Монреаль, Канада	1.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТИНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Лисик Олена, Ошава, Канада	1
Романенко Григорій, Торонто, Канада	1
Жертводавцям і прихильникам "М. У." щире спасибі!	

Ред. й адмін. "М. У."

У ч. 218 "Молодої України" у
списку жертводавців на прес-
фонд подано прізвище Курява
Катерина, замість Куряча Катери-
на. Цей недогляд ласкаво про-
сімо вибачити.

Ред.

**

Режисер (акторові): Ви чу-
дово зіграли свою роль. Тільки
ти сцену, де ви вмираєте, на мій
погляд, слід грati жвавіше.

**

— Гільдо, скажи: чи вийшла б
ти заміж, за ідіота заради його
грошей?

— Гм... Це залежало б... А скіль-
ки у тебе грошей?

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

віталень, спалень, їдалень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

423 COLLEGE STREET
Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів
НА ЗИМОВИЙ СЕЗОН
як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST
Toronto, Ontario
Tel.: 364-4726

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West
Toronto 9, Ontario
Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки,
українські часописи та жур-
нали, пластинки, друкарські
машинки, різьбу та кераміку,
полотна, нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарун-
ків на різніоказії.

Просимо ласкаво нас відвідати!

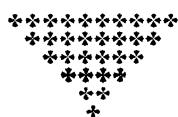
Ціна 60 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:

M O L O D A U K R A I N A

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA

M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

425 JANE STREET

Toronto 9, Ontario

24-годинна скора і солідна
обслуга!

Чищення і націрава фарнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі
на телефон: 766-3040

Обслуга гарантована!

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить до 7% за заощадження
- Малі і великі, особисті і моргеджові позички
- Життєва асекурація на ощадження до \$ 2.000 позички до \$10.000
- Особисті чеки; чеки для подорожуючих
- Оплата за газ, електрику, воду і телефон
- 22 роки на службі Рідного Народу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ!
ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ в
SO-USE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St., Toronto 2B, Ont.

Branch Office:

3338 Lake Shore Blvd.,
Toronto 18, Ont.

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМОЧІ”

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. HU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопомочі" коштує дешевше
- Оплачуємо кошти асекурацій за:
 1. Кожне ощадностеве конто до висоти 20 тисяч дол., з яких кожне забезпечене Федеральною Агенцією.
 2. Кожну позику (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч долярів
 3. Додаткове життєве забезпечення кожного щадника до висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаемо грошеві перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5 1/4 % дивіденди за Ваші ощадності квартально
- В новому приміщенні заінсталювані для Вас огнетривалі скриньки.